

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Občinska politika liberalnega uradništva.

Dogodek na nedeljskem shodu v Novem mestu je z bengalično lučjo razsvetlil neki čuden pojav v našem javnem življenju po mestih. Obrtniki skličejo shod, da se zmenijo o svojih stanovskih interesih in da izberó iz svoje srede može, v katerih roke hočejo položiti važne posle mestnega gospodarstva. Zanimanje za občinske volitve po mestih je potrebno, saj so ravno zdaj mesta v neki prehodni dobi svojega razvoja, ki deloma v skokih napreduje in ima v svojem spremstvu različne narodno gospodarske posledice, ki so posebno občutne za mestnega obrtnika. Zato je pa nujno potrebno, da se obrtni stan pri občinskih volitvah pokaže in da nastopi z možmi iz svoje srede, ki imajo dovolj izkušnje o potrebah svojega stanu.

Tu pa vidimo čuden pojav: Obrtni meščanski sloj stoji pod terorizmom klik, ki mu ne dajo prostega dihljeja, ampak ga tlačijo v vlogo političnega suženjstva. Ta protiljudska stranka, ki nima nobenega smisla za ljudske potrebe, pa ima svojo poglavitno oporo v liberalnem uradništvu.

Bil je pač čuden prizor, ko je moral g. dvornišvetnik Šuklje — gotovo objektivna pričevanje v tem oziru — na shodu klicati tem ljudem, da morajo pustiti obrtnikom njihove stanovske pravice. In kaka družba je šla v boj proti obrtništvu?

Tu si videl višje sodne uradnike, može, ki bi morali po svojem stanu varovati pred vsem pravico, ne le ono, ki je v sodnih postavah določena, ampak tudi ono, ki je po duhu postav last vsakega stanu, da so nastopili v družbi socialnih demokratov, da jim pomagajo razbiti shod obrtniških mojstrov. Tu si videl poklicanega varha postave, katerega naloga je, preganjati kršivce postave, na nepostavnem shodu se boriti ob strani nevolivcev proti volivcem, ki hočejo postaviti izvršiti svojo državljansko dolžnost. Tu si videl uradnike iz raznih kategorij, pošt., davč., sodne, ki so tako temeljito pozabili na znani ukaz Koerberjev, po katerem naj uradništvo varuje svojo popolno objektivnost, da so se javno izigrali kot odkriti nasprotniki ljudstva, med katerim so poklicani, da delujejo.

Ma dobro ločimo med uradniki one, ki si varujejo svojo državljansko pravico kot svobodni možje in jo tudi v postavnih mejah izvršujejo, in one, ki so na eni strani poniževalno hlapčevski, na drugi strani pa ohole zaničujejo ljudstvo, ki jih redi. Mi vemo, da so še uradniki, ki so si ohranili pravično mišljenje, a ti se v javnosti mnogo ne pokažejo. Ločimo pa tudi opravičene politične nastope uradništva od klikarskega uzurpatorstva.

Ce vzamemo naša mesta, izven Ljubljane, odločujejo v prvem razredu itak uradniki, ker imajo povsod večino. Ta razred je njihov, in s tem naj bodo pa tudi zadovoljni in naj v drugih razredih puste ljudstvu svobodno roko! Saj je uradnik prost občinskih bremen in ker živi le začasno v občini, tudi nima takega interesa do njene prospeha, kakor domače ljudstvo, ki mora živeti in umreti in trpeti v svoji rodni občini

A kaj vidimo v resnici? To, kar se je

pokazalo v Novem mestu, to je žal splošno prikazen po mestih in trgih. Večina naših mest je popolnoma v uradniških rokah. Uradništvo z advokati diktira kandidate in pritiska z vsemi sredstvi, da ne pride domače ljudstvo do zastopstva, kakršnega bi si samo želelo.

Kdor se loti javnih poslov, mora se pa zanje usposobiti. Ako uradništvo hoče v občinah neomejeno gospodariti nad obrtniki, bi se moralo temeljito baviti s stanovskimi vprašanji malega obrta, bi moralo imeti smisel in voljo, da dvigne obrtni napredek ljudstva. A pri liberalnem uradništvu opazujemo baš nasprotno. Socialno vprašanje, borba domačega dela za obstanek in kruh mu je deveta brigada. Kjerkoli se dela za prospeh obrtništva in delavstva, ni videti nobenega uradnika, razen policijskega komisarja.

To liberalno uradništvo ne čita ničesa drugega, nego oni skozi in skozi izprijeni in protiljudski „Narod“, ki goji le živalske nagone in moralno pogublja svoje brave. Razen praznega in duhomornega gostilniškega življenja z njegovo pijanostjo ne opazamo prav nobenega socialnega delovanja pri tem sloju.

Vsled tega pa propada globoko moralni in kulturni nivo našega meščanstva. To, kar se imenuje med njimi „inteligenca“, je brezplodna za ljudski napredek in velika težka mōra, ki tlačijo k tlom one delavne može iz ljudstva, ki bi radi kaj storili za gospodarski napredek.

Dogodek v metliški čitalnici, ko so se proti jutru stekli ljudje, ki hočejo načelovati ljudstvu, je tipičen za te naše razmere. Tu je vir za vso zastalost naših mest in trgov. Kdaj se je slišalo iz teh krogov še o kakih socialnih krožkih z znanstveno ali praktično tendenco, kdaj so ti ljudje še imeli med seboj kaj višjega nego prazne veselice ali kvečjemu še kak pevski zbor?

In vendar se mora zjasniti tudi tu. Osnovati se morajo po mestih obrtna društva z namenom, vzgojiti mestno prebivalstvo k višjemu, treznejšemu strokovnemu delu. Če bomo uradništvo pri tem delu našli ob svoji strani, nam bo dobro došlo. Če pa se bo kazalo tako, kakor je pokazalo v Novem mestu in po raznih drugih krajih, pa bo naša dolžnost, da izvajamo posledice iz stavka, ki ga je novomeškimi obrtnikom na srce polagal g. dvornišvetnik Šuklje: Ne obrtnik od uradnika, uradnik živi od obrtniških žuljev!

Naše parlamentarno zastopstvo si bo stavilo kot nalogo, da z vsemi ustavnimi sredstvi skrbi za dobro uradništvo in prepreči, da osat med njim ne zaduši boljših elementov.

Obrtni stan pa ima sedaj nujno nalogo, da se organizira in si pribori samostojnost in dolžno veljavo.

Gališke šole l. 1903/4.

Krakov, 7. sept.

Gališki deželni šolski svet je izdal obširno poročilo o šolstvu l. 1903/4. Iz njega posnemamo sledeče: 250.000 otrok, 6—12 let starih, ne obiskuje v Galiciji nobene šole in ne vživa sploh nobenega pouka. Učiteljev je bilo 4821, učiteljic pa 5261, med njimi 113 učiteljic in 92 učiteljic brez kvalifikacije. Mnogo učiteljic dobi kvalifikacijo, ako dovršivši kako višjo žensko šolo obiskuje šest tednov pedagoški kurs, ki se vrši o počitnicah v šestih galiških mestih.

Solski svet splošno hvali učiteljstvo, da je marljivo in v disciplinarnem oziru dobro. Čudno se sliši pri tem, ko beremo v poročilu, da v mnogih krajih do 20% otrok ne more prestopiti iz 1. razreda v 2., ker se prvo leto niso naučili brati.

Srednjih šol je bilo 50, ki so stale 4.781.212 kron in imele 29.000 dijakov. Med 1160 profesorji, jih je bilo 464 brez izpitov; če se odštejejo direktorji, ostane domala polovica neizprašanih učiteljskih sil. Mnogo je temu vzrok zgodovina gal. sred. šol. Ko so srednje šole iz nemških postale poljske in jih je vedno več nastajalo, je manjkalo učiteljskih sil. Zato so prišli pravniki, medicinci in teologi in so si poiskali suplentskih mest.

Opozicija proti sedaj vladajoči stranki v Galiciji očita šolam, da so pristranske. Dijaki se ne čutijo med seboj ravnopravne, marveč se ločijo po stanu svojih staršev. — Vsled tega se rodita med mladino dve bolezni, socializem in servilizem. Servilizem je gorji, ker socializem je mogoče preboleti, servilizma pa ne.

ženske zasebne gimnazije so tri; ena z 8 razredi, ena s 6, ena pa s 5 razredi. Letos je dovršilo maturo 22 učenk.

Deželni šolski svet je tako le sestavljen: Deželni namestnik, njegov namestnik in trije uradniki referenti, 11 nadzornikov, 3 zastopniki deželnega odbora, 3 katoliški duhovniki, 1 pastor in 1 zastopnik židov, šest šolnikov in dva zastopnika mest (Krakova in Lvova). Svet ima tri pododbore: za ljudske šole in učiteljske, za srednje šole, za trgovske in obrtne šole. Vsak pododbor ima poleg izvoljenih članov v svoji sredi dotičnega poročevalca in nadzornike; sam si voli svojega predsednika. Nadškof Teodorovič je izvoljen za predsednika v tretjem pododboru.

Visokošolcem kruha!

„In šel bo boj bojvat brez upa zmage“, tako bomo lahko rekli o marsikaterem abiturijentu in akademiku, ko se bo odpeljal v tuje mesto. Edino izdatno podporo, ki jo slovenski akademiki uživajo v Gradcu, daje „Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu“, ki deli podpore res pravično, ozirajoč se le na prosilčeve potrebe in pridnost.

Lani je bilo v Gradcu vseh organiziranih slovenskih akademikov 122, vseh slovenskih visokošolcev pa je bilo nekaj nad 130. Izmed organiziranih jih je bilo v pisarnah 10, štipendistov 12, samostojnih 51, od podpor pa jih je živelo 48. Toda izmed 51 samostojnih jih je gotovo polovica zadolženih. Nekateri akademiki pa nimajo več stalnih dohodkov na mesec kot 10 K.

Da pa bo moglo podporno društvo začetkom zimskega tečaja pričeti uspešno delovati, je potreba, da ga vsi rodoljubi podpirajo.

Zato, rodoljubi, dajte visokošolcem kruha!

Prispevke sprejema gospod dr. Benjamin Ipavic, Karl Ludwig Ring 3, Gradec.

Za slovenske graške akademike:

Phil. Albert Kramer. — Phil. Frankotnik.

Notranje politični položaj.

Državni zbor Gautsch se je včeraj posvetoval o položaju z dr. Pacakom, danes se posvetuje z dr. Deršchatto in dr. Grossom, v četrtek je povabljen tudi dr. Lueger. V ponedeljek zboruje nemška četvorica, da zavzame stališče nemških strank o ogrskem vprašanju in o italijanski pravosodni fakulteti v Roveretu.

Proračun za l. 1906. izkazuje za 40.000.000 večje potreščine kakor lani. Železniško ministrstvo rabi več 12, poljedeljsko ministrstvo 3, ministrstvo za notranje zadeve 2, trgovinsko ministrstvo za izpopolnjenje telefonskega

omrežja 6 milijonov kron. Proračun izkazuje trimilijonski prebitok.

Izboljšanje deželnih financ. Vlada namerava pričeti pogajanja z deželnimi odbori o izboljšanju deželnih financ.

Deset let ovaduh v Avstriji.

Kmalu se bo vršila na Dunaju obravnavna proti laškemu inženirju Petru Continiju. Obravnavna bo vezanimiva. Dognano je namreč že sedaj, da je bil Contin v službi laškega generalnega štaba in da mu je pri ovaduštvu izdatno pomagal italijanski vojaški atašé na Dunaju, polkovnik Del Mastro. Contin je v Avstriji deloval kot ovaduh celih deset let. Contin je tudi v zvezi z atentati laških delavcev v predorih nove alpske železnice. Italijanski vojaški atašé Del Mastro je tako zelo kompromitiran, da je odpotoval z Dunaja.

„Ogrska kriza in Hohenzollernci“.

Budimpeštansko državno pravdnništvo je ustavilo preiskavo proti včeraj zaprtemu advokatu dr. Halmagyu, ker manjka dokazov za njegovo krivdo. Člani odvetniške zbornice so presili predsednika, naj skliče izvanredno generalno skupščino zbornice, da protestira proti kršenju osebne svobode in svobode zagovarjanja v kazenskih zadevah.

Shod nemških socialnih demokratov.

Na shod nemške socialne demokracije v Jeni 18. t. m. je prišlo 300 delegatov. Nemški državnozborni socialnodemokratski klub je bil skoro ves zastopan, voditelji pa so prišli vsi. Otvoritveni govor je imel seveda Bebel. Govoril je o mednarodnem političnem položaju. Snil je japonsko zmago, obsojal rusko samodržtvo in ostro prijemal Nemčijo, ki stoji osamljena. Niti Avstrija ji ne more pomagati, ker je Avstrija razkosana in popolnoma nezmožna, zapričeti kako večjo akcijo. V Nemčiji pa reakcija sili vedno bolj na dan. Nemško socialno demokracijo čakajo hudi boji. V stranki sami je nekaj nasprotstev in nesoglasja. Zato naj se socialnodemokratska stranka okrepi in se pripravi na boj. Ko so potem izvolili za predsednika poslanca Singerja in je pl. Völlmar govoril o strankini organizaciji, je imel daljši nagovor avstrijski delegat, posl. dr. Ellenbogen. Govoril je o avstrijskih razmerah, o narodnostnih bojih, ki zavirajo vsako parlamentarno delo in se povspelo do nemumne trditve, da je v Avstriji edino socialnodemokratska stranka resna stranka.

Nemiri na Kavkazu.

Mohamedansko nasilje. Peterburški list „Rus“ trdi, da so kavkaških nemirov krivi le fanatični mohamedanci. Ni resnično, kar pišejo inozemski listi, da se namreč ruske oblasti bratijo s Tatari, da ugonobe Armence, pač pa je res, da so skoro vsi policijski stražniki na Kavkazu mohamedanci in zato dajo potuho Tatarom. Tapolicija napadno obveščajo vojaštvo, da strelja na armenske hiše. Tatari počenajajo strašna nasilja in grozovitosti. V Balakani so vrgli več Armence živih v ogenj. Pisar sangeurske okrožne uprave, mohamedanec Šami Bek, je v Mikendu osebno vodil izgrede in sam preparal otrokom trebut ter metal čreva psom. Tatari so prišli celo iz Perzije, ker so kavkaški Tatari proglasili sveto vojsko: „Gazavat“. Zanesljiva poročila pravijo, da so Tatari obkolili armenske vasi v dihebrajskem okrožju in pretjelo celo glavne vojaškemu stanu. Vasem Gadrut in Vank preti velika nevarnost, da jih ne napadejo in zapalijo. Vkljub temu so bili mohamedanci tako predrzni, da so poslali ruskim oblastem izjave, v katerih zvrčajo vso krivdo na Armence.

Tatari so ubili Šahatinskoga, urednika lista „Baku“, ker je ostro pisal proti njim. Tudi drugi časnikarji

so dobili grozilna pisma, da bodo ubiti, če pišejo proti Tatarjem.

Armenski in mohamedanski duhovniki so vsaki v svojih svetiščih prisegli, da bodo delali na to, da se prebivalstvo pomiri.

V Tiflisu so bili zopet nemiri s streljanjem. Mestni načelnik z večino zastopnikov je odstopil. Revizija eksarhatne blagajne je dognala 150 000 rubljev primanjkljaja.

V Libavi so našli tajno skladišče orožja.

Perzijski šah je dal 4000 rubljev, da se perzijski podaniki iz Baku spravijo nazaj čez mejo.

Poležaj v Baku V Baku so še vedno zatvorjene vse trgovine. Neizmerno so se podražila živila, katerih primanjkuje. Prebivalstvo strada. Tudi kruha že pomanjkuje. V mestu vlada popolna anarhija. Vstaja v Baku je povzročila neposredno 500 milijonov mark škode. Približno 1500 parnikov ne vozi, kar je osobito važno, ker ravno to brodovje prevaža živila za Vzhodno Rusijo. Velike tovarne v Moskvi, Vladimirovem in Nižnem Novgorodu ne morejo dalje delati, ker kurijo z nafto. Lastniki parobrodov na Volgi so dokazali finančnemu ministru, da ne morejo kuriti s premogom, ker ladje nimajo primernih pečij. Prometni minister je pa izjavil, da primanjkuje železniških vozov za dobavo premoga.

Mobilizacija v Kijevu je povzročila med prebivalstvom velik strah, ker je prišla popolnoma nepričakovano. Vse ceste so polne vojakov. Na Kavkaz so poslali mobilizirane polke 38. divizije.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj je bil pri vladarju vojni minister Pittreich. Cesar se je zadnje dni posvetoval o mažarskem poveljnem jeziku s svojimi vojaškimi svetovalci. Uspeh pogajanj je, da je izključeno mažarsko poveljevanje. Položaj ostane vsled tega neizpremenjen, ker zahteva združena večina slej ko prej mažarski poveljni jezik. V koaliciji sodijo, da sestavi vlado grof Ivan Zichy. Včeraj je zaslíhal vladar Fejervaryja, ki mu je poročal o zadnjih sejah ogrske zbornice in magnatov. Vladarju je predlagal tudi listo onih mož, ki naj bi jih vladar zaslíhal. Poročajo, da je predlagal v zaslíhanje Kosutha, Julija Andrassyja in Ivana Zichyja. Iz Budimpešte poročajo, da je magnat Dezider Pronay sklenil podpirati one uradnike, ki jih je kaznovala vlada. Baje namerava cesar pričetkom oktobra potovati v Budimpešte.

Rusija.

Lezgi iz Dagestana so se uprli in odpevedali pokorščino ruski vladi. Zapalili so več vasi v okrožju Zakatalija. Gruzinci so se pridružili vstaškemu gibanju s pretvezo, da se hočejo maščevati zaradi drugov, ubitih od kazakov.

Preosnova ministrstva. Car Nikolaj je odredil, da se ima baviti s preosnovno ministrskega kabineta posebna komisija, kateri predseduje grof Solski. Ministrski kabinet bo bolj enoten. Državne posle bo po tem načrtu vodil ministrski svet pod vodstvom min. predsednika. Od vseh ministrov ima izvzemši vojnega, mornariškega, zunanjega in dvornega ministra, zgolj min. predsednik pravico carja obvestiti osebno o položaju. Ministrska imenovanja se bodo vršila na ta način, da bo ministre predlagal predsednik, car jih pa odobril. Nobena upravna odredba ne bo mogla biti veljavna, ako je neskladna s sklepi ministrskega sveta in potrdi car.

Car odpotoval Car in carica sta z vso rodino odpotovala na fnsko otočje pri Viborgu.

Usmrčeni pomorščaki V Sevastopolu so usmrtili dva pomorščaka „Pobjedonosca“. Nekega drugega pomorščaka so pa obsodili na dosmrtno prisilno ječo.

Harkovska zemška banka je v konkurncu. Mnogo rodbin je s tem silno prizadetih, vsled česa so nastale velike pravde.

Moskovska univerza je izvolila za rektorja kneza Trubeckega, ki je naglašal, da je vseučilišče toliko avtonomije, da bo moglo s sodelovanjem vsega proforskega zbora premagati sedanjo krizo.

Peterburg ima po najnovjšem ljudskem štetju 1,210,846 prebivalcev, za 196,096 manj nego prošlo leto. Zmanjšanje prebivalstva razlagajo s tem, da je jako naraslo število v okolici mesta.

Zaprlišo v Peterburgu zadnje dni 344 oseb. Pri nekem delavcu v delavnicah „Varšavske železnice“ so našli orožje in patrone. Na meji so zaplenili več bomb v otročjih žogah, ki so bile označene za otročje igrače.

Vesti z Balkana.

Belgrad, 17. septembra. Glavni odbor vladne stranke je odobril program vojnega ministra glede poizkušnje topov.

Zemun, 18. septembra. Komisija za poizkušnjo novih topov odpušuje v sredo iz Belgrada v inozemstvo.

Francoski list o Viljemovi prijaznosti nasproti katoličanom.

Protestantski svobodomiselní „Temps“ prinaša dolg članek o katoličanstvu na Nemškem. Med drugim pravi, da cesar Viljem podpira katoličane zato, ker predstavlja univerzalizem in ga tako podpirajo pri njegovi velekolonijalni in svetovni politiki. Cesar Viljem namerava združiti katoliško in protestantsko konfesije in ustanoviti velikonemško sveto krščansko cesarstvo. Dolg naslov, pa je nekaj na tem. Ni pa res, da centum odobrava kolonijalno politiko Viljemovo, nasprotno se odločno bori proti nji. Katoličani pa se s protestanti zato ne morejo združiti, ker so slednji zadnji čas postali strupeni in skrajno fanatični. Protestantje se boje socialnih demokratov, zato merajo večkrat tako plešati, kakor piska centum. „Osservatore Cattolico“ pripomni k izvajanjem „Tempsa“, da bi se položaj katoličanov na Nemškem takej poslabšal, kakor hitro bi odstopil Babel in bi zmagali zmerni, revizionistiški socialni demokrati. Potem bi protestanti začeli zopet gonjo proti katoličanom, dasi bi se opekli. Cesarja Viljema sveto nemško cesarstvo pa bo ostalo, kakor že več Viljemovih načrtov — lep senj.

Protestantski glas o brezverskih učiteljih.

25. številka uglednega protestantskega lista „Evangelische Kirchenzeitung“ piše o liberalnih učiteljih sledeče: „Solinska učiteljska zveza zahteva iz narodnostnih, praktičkih in pedagoških ozirov brezversko šolo. Obenem hoče imeti „nedogmatički“ verski pouk. Kaj pa je „nedogmatički“ verski pouk? Kaj so dogme drugo kot verska načela? Je torej mogoče verstvo brez načel? Mar hočejo solinski učitelji odpraviti s tem tudi „dogmo“ božje eksistence? „Nedogmatičkega“ verskega pouka ni; tudi krščanskega pouka ni, ne da bil obenem konfesionalen. Vsako krščansko versko pedučevanje je konfesionalno, naj si že bo katoliško, luterško ali pa reformirano... In taki ljudje, ki bi radi odpravili vsako versko etičko prepričanje, naj nam pomagajo v boju proti Rimu!“ Pač poštena brca liberalnim učiteljem! Kam se bodo zatekli, če jih še protestantje ne bodo marali?

Priprave za ločitev cerkve od države na Francoskem.

Nadžkef v Bourgesu, Servonnet, se je posvetoval z duhovščino, kako preskrbeti duhovnikom plače, ko se izvede ločitev cerkve od države na Francoskem. Sklenili so ustanoviti škofijsko blagajno za vzdrževanje duhovnikov, ki jo bodo povečini vzdrževali duhovniki sami. Vso duhovščino razdele v tri razrede. V prvi razred spadajo oni duhovniki, ki imajo toliko lastnega premoženja, da se ne le lahko vzdržujejo, marveč še prispevajo k osrednji blagajni, v drugi razred spadajo duhovniki, ki imajo ravno toliko dohodkov, da ne potrebujejo podpor, in v tretji razred spadajo oni, ki nimajo nikakih dohodkov in za katere bo morala skrbeti osrednja blagajna. Nadškof sodi, da bodo duhovniki sami prispevali lepo vsoto v osrednjo blagajno, kar bo manjkalo, upajo nabrati po darovih, zbirkah in prispevkih bogatih katoliških rodbin.

Ločitev med Švedsko in Norveško.

Kakor poročajo iz Karlstada, so imela pogajanja med norveškimi in švedskimi pooblaščenca zaželni uspeh. Podrobnosti s cerše niso znane, a toliko je baje gotovo, da ne pride do vojske med obema državama. A nasproti tem vestem pa poročajo iz Kristianije, da so vse brzojavke o pogajanjih izmišljene, ker pooblaščenca ničesar ne izdajo o sklepih. „Svenska Telegrambiro“ pa poroča, da se Norvežani z vso odločnostjo pripravljajo na vojsko. Norvežani grade ob meji nove utrdbe. Kmetje delajo barikade na cestah. Ob švedski meji in v srednji Norveški je že izvršena mobilizacija.

Turčija.

Zastopniki velevlasti so zahtevali od turške vlade, da pomnoži vojno posadko v Smirni. Turki so oboroženi in kristjanom grozi nevarnost.

Italijanska vlada je zahtevala od Turčije, naj skrbi za varnost v Rdečem morju proti roparjem. Če tega ne stori, vzame morskopolicijo v roke Italija.

Pruski Poljaki.

Delegacija berlinskih poljskih društev se je podala k berlinskemu knezoškofijskemu delegatu, proštu Kleineidamu, da se pritoži zaradi pomanjkanja poljske službe božje in pridige. Prošt je dejal, da bo uvaževal njihove želje.

Dnevne novice.

Kranjski deželni zbor in deželna vlada. Včerajšnja večerna „Tagespota“ je prinesla z Dunaja sledečo brzojavko: „Kranjski deželni predsednik baron Hein se je mudil te dni na Dunaju, da se posvetuje z vlado o zasedanju kranjskega deželnega zbora. Upanja na mirno zasedanje je malo, ker je zadnji dogodek s škefom Jegličem poostiril položaj. Ako bi se to ne bilo zgodilo, bi bilo omogočeno vsaj kratko mirno zasedanje, v katerem bi se rešilo že pereče vprašanje o zvišanju učit. plač“. Na to odgovarjamo: To poročilo je impertinenca prve vrste, ki očitno izvira od barona Heina. Baron Hein je popolnoma nezmožen in nesposoben spraviti zmedene razmere v kranjskem deželnem zboru v red. Samo z absolutno in čisto debelo lažjo je mogoče spraviti v zvezo nedelavnost kranjskega deželnega zbora s prevzvišenim ljubljanskim knezoškofom. Škefovo pismo nima prav nič opraviti z zasedanjem kranjskega deželnega zbora, o katerem vsak ve, kakšne razmere so v njem. O katoliško naredne stranke ni bil nihče vprašan, kakšno stališče zavzema nasproti sklicanju deželnega zbora in tudi besedice ni nihče črnil o tem, kakšno stališče zavzema. Sicer je pa to tudi nespametno, ker je stališče katoliško-narodne stranke od l. 1902., ko se je začela obstrukcija v kranjskem dež. zboru, znano vsakomu otroku v deželi. Res je, da je postal položaj poostren, a vzrok tega poostrenja je pa poleg znanega narodnega izdajstva narednonapredne stranke v prvi vrsti naša c. kr. deželna vlada, ki je stalna provokacija agrarne večine slovenskega ljudstva na Kranjskem.

O g. dvornem svetniku Sukljetu je „Slovenski Narod“ namazal cele rjuhe popirja. Najprej se je zaletaval vanj, da „inspicira belokranjske farovže“. To je seveda velika budalost. Poroča se nam, da je g. dvorni svetnik obiskal kot rojak svoje Belokranjce in pri tem nabiral gradivo za svoj nujni predlog, ki ga namerava vložiti v državni zbornici glede izseljevanja. To je seveda stvar, ki je neslani dopisnik novomeški ne razume in se tudi nikoli ne bo povspel tako visoko, da bi mogel upoštevati tako res koristno delo. Največjo neumnost je pa privoščil novomeški prerok „Narodovim“ bravcem sinoči z uvodnim člankom „Vzor katoličan Suklje — ubiti“. Povejte nam, liberalci, kolikokrat ste pa vi že ubili gosp. dvornega svetnika Sukljeta? Vsake kvatre enkrat ga „ubijete“ na popirju, a uspeh je ta, da ostanete vi z a b i t i, on pa vživa vedno večje spoštovanje. Kaj naj si mislimo o onih novomeških uradnikih, v katerih imenu izhajajo strahovito neumni in sirevi dopisi iz Novega mesta v „Narodu“? Vemo sicer, da se bo še marsikateri teh gospodov obrnil do g. Sukljeta ali dr. Susteršiča, kadar bo hotel zgoraj kaj doseči. Takrat jim imenovana poslanca lahko molče pokažeta te dopise, češ — za take neizobražence bi se bilo zastoj truditi!

„Ob zelenomodri čisti Ljubljani“. Žd Penizek poje dr. Tavčarju slavo v „Narodnih listih“. — Z orientalsko fantazijo ga slika kot voditelja v boju proti klerikalizmu. O odkritju Prešernovega spomenika pravi, da je bil „festival protiklerikalnega značaja“. Slavospeva dr. Tavčarju ne zamerimo židu Penizku, ki je plačan od njega. Ta slavospev je ravno toliko vreden, kakor hvala, ki jo v istem članku poje Penizek naši ljubi Ljubljani. On namreč blagruje Ljubljano, da stoji ob „zelenomodri, čisti Ljubljani“. Je res mnogo pedobnosti med Ljubljano in med dr. Tavčarjevo politiko! Tudi liberalni hrvaški „Pokret“ je ves navdušen od te politike, tako, da kar zavida Slovence zanjo. Ubogi liberalci, ki si morajo s tem pomagati!

O učiteljski obstrukciji je napisal v „N. Fr. Pr.“ g. — v — daljši članek, v katerem opravičuje nastop učiteljstva s slabimi gmetnimi razmerami. Mimogredé maha po „klerikalni“ obstrukciji, ki je baje „požrla“ učiteljem zboljšanje njihovih plač. Ta del spisa je jako netočen, kajti g. — v — bi lahko vedel, da je katoliško narodna stranka po poslanca Jakliču vložila nujni predlog za zboljšanje učiteljskih plač; da ni prišlo

do tega, se krivi čisto drugi vzroki ki se jih gospod — v — ne upa dotakniti. Nam se zdi, da je ta članek bil naročen ravno ob času, ko je bil baron Hein na Dunaju zaradi sklicanja deželnega zbora kranjskega. Ves ton tega članka ima namen katoliško-narodno stranko na zgoraj očitni in žurnalistično podpirati eventualne zakulisne mahinacije. Ne spuščamo se v polemiko s trditvijo, da so liberalni učitelji „odločilni in najbolj delavni činitelj pri vseh ustanovah in korporacijah, ki pospešujejo splošni blagor in povzdigo ljudskega blagostanja“, saj je znano, da je liberalno učiteljstvo pri vseh ljudskih ustanovah nasprotovalo in se postavilo v najostrejše protislovje s težnjami našega ljudstva po blagostanju; učitelji, ki res hvalevredno delujejo, nimajo z Jelencem nič skupnega. Kaj liberalni učitelji dosega v kulturnem in socialnem oziru, dokazujejo najlepše njihovi dopisi v „Učiteljskem Tovarišu“ in v „Narodu“, ki so pravi vzori razdivjanosti in najnižje stopinje omike, ki je mogoča pri stanu, ki naj druge izobrazuje. Ako hočejo gospodje, ki pišejo take članke v „N. Fr. Presse“, učiteljstvu res pomagati, naj skrbe, da se ustvarijo v Kranjski deželi razmere, v katerih bo ljudsko zastopstvo moglo izvrševati svojo postojadajalno nalogo. Dokler tega ne store, so vse le prazne besede! Da ima ta članek namen politično pritiskati na katoliško-narodno stranko, se vidi iz tega, ker je ton gosp. — v — v „N. Fr. Pr.“ ves drugi, nego je bil oni g. dež. šolskega nadzornika Levca pri zatvoritvi razstave šolskih učil. Katoliško-narodna stranka seveda ostane nepremakljiva pri zahtevah, ki jih je izrazila v deželnem zboru. Učitelju se naj dá, kar mora imeti; a slovenskemu ljudstvu naj se dá, kar je njegova pravica! Tu je ključ do rešitve položaja!

Liberalni učitelji in kršč. pozdravi. Iz Domžal se nam piše z dne 18. t. m.: Danes zjutraj je gospod nadučitelj otrokom pripovedoval, da ni treba pozdravljati mimoidočih z besedo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Pozdravijo naj samo: Dobro jutro, dober dan in dober večer. A vsak otrok ne ve, kdaj da je dobro jutro ali dober večer; tudi je krščanski pozdrav mnogo pomenljivejši, kakor brezpomembna fraza. — Cujemo tudi od drugih strani, da liberalni učitelji tako postopajo. Naj se jim stališče pojasni!

Kakšni umetniki so liberalci. Na naše stvarno pisano kritiko Prešernovega spomenika nam „Narod“ ne ve odgovoriti ničesar. Našega mnenja o spomeniku samem je vsakdo, ki o umetnosti kaj razume; le tisti, ki mu je bolj mar strankarstvo, ne vidi hib, ampak le provokatorični namen spomenika. „Narod“ in gospoda, ki je postavila spomenik, se strahovito boji, da bi kedó ne gledal spomenika s kritičnim očesom, zato so jeli razpravljati o nagoti in biti po klerikalcih, da bi se kedó ne spomnil na spomenik sam, ki je kompozitorično docela, tehnično pa precej pogrešen. „Narod“ se sklicuje zgolj na sodbo nekega profesorja; drugega odgovora nima. Ali je dotični profesor videl spomenik tam, kjer sedaj stoji? Z našo sodbo se strinja mnogo umetniško zelo izobraženih gospodov, tudi iz liberalne stranke, sicer smo pa sodbo podprli z dokazi, katerih „Narod“ ne pobija, ker jih ne more. Na ostudne psovke, s katerimi so oblili ti pasji estetiki našo Prešernovo prilogo, je pa nepotrebno odgovarjati. Taki neolikanci niso vredni pametne besede.

Kako sodijo o primorskih italijanskih poslancih v laškem kraljestvu. Italijanski list „Tempo“ iz Milana je prinesel 15. t. m. članek o italijanski univerzi v Avstriji. Med drugim piše ta list tudi sledeče: „Značilna poteza vladajoče liberalno nacionalne stranke v italijanskih provincijah v Avstriji je ta, da jim manjka odkritosrčnosti in političnega poštenja. Ona pod pretvezo, da brani te kraje pred slovanskim in nemškim navalom, skrbi, da se krivični volilni red ne izpremeni, svoje prave politične namene prikriva in dela kompromise. Ti kompromisi so rodili italijanski državnozbornski klub na Dunaju, ki sestoji iz mož popolnoma nasprotnega mišljenja in teženj.“ Ta sedba ni baš zelo laskava.

Laško vseučiliško vprašanje je še vedno v kritičnem položaju. Manifest italijanskega državnozbornskega kluba položaja ni razbistril, kakor je domneval "Piccolo". Društvo "Unione politica popolare trentina" je poslalo vsem občinam in društvom na tridentinskem poziv, naj zahtevajo začasno ustanovitev italijanske pravne fakultete v Tridentu, ki je zaradi svoje lege in zgodovinske preteklosti najbolj pripraven kraj za univerzo. Torej, poslanca Conci in Delugan sta odstopila, tridentinsko politično društvo je tudi nasprotne pretiranim težnjam tržaških in istrskih laških poslancev, baron Malfatti previdno molči in se je iz zagate rešil s tem, da je v pravem času odstopil, "Piccolo" vsak dan toži in pozivlja k edinstvi — more li biti položaj še bolj zamotan?

— **Požigavec.** Te dni se je klatil po ljubljanski okolici nek berač iz Trsta. S svojo slabomnostjo in groženjem, da požge vas, vzbudil je pri vaščanih velik strah. V Podpeči je hotel izvršiti hudodelstvo požga, nakar pa so ga vaščani zasledili in zaprli v klet, iz katere pa je poneči ušel in zašel v brezoviško faro, kjer so ga zopet zasledili pri nameravanem zažigu na treh straneh. Občani se bili v strahu; zato so, predno se je zgodila nesreča, najbrže blaznega beračastarčka ujeli in ga izročili bližnji erozniški postaji na Viču.

— **Izseljevanje.** Preteklo sredo je odplul iz Trsta parnik "Georgia" v New York. — Na parniku je bilo štiristo izseljencev.

— **Odlikovan** je s komturnim križcem Franc Jožefovega reda načelnik poštnega ravnateljstva za Stajerske in Koroško, dvorni svetnik Pokorny.

— **Blagoslovljenje zastave.** Vejaško veteransko društvo v St. Vidu nad Ljubljano praznuje v nedeljo, dne 1. oktobra blagoslovljenje svoje nove zastave. Vsa bratska veteranska društva se naprosijo za udeležbo pri blagoslovljenju, kat. remu sledi veselica na vrtu g. Zorman na v St. Vidu. Natančni spored še priobčimo.

— **Kolera.** Do 15. septembra je na Pruskem zbolelo za kolero 183 oseb; umrlo jih je 66.

— **Dubrovniški Sokol** je slavil 12. t. m. blagoslovljenje svoje zastave.

— **O nesreči pri Kujah blizu Ližnjana** so poročila listov različna. "Piccolo" pravi, da je sodna komisija iz Pulja dognala, da ladje Grakaliča ni poškodovala mina, ampak dinamit, ki so ga ribiči protipostavno rabili pri lovu rib; sicer poročilo tržaških Judov ni nič kaj verjeti — vendar pa se ne more odreči tej vesti nekaj verjetnosti, ker se ob enem poroča, da je sodnja proti Grakaliču zaradi rabe dinamita pri lovu uvedla preiskavo. Nasprotno pa v Pulju trdijo, da so tudi nesreče pri zadnjih pomorskih vajah, kjer sta se potopili dve torpedovki in utonila 2 moža, krive laške mine.

— **Za pobiranje mrhovine** v občini Podgorici in Crnuče je določila c. kr. deželna vlada v Ljubljani sledeče: V občini Podgorici pobiral boče mrhovino konjač Valentin Erbežnik v Krtini (okrajno glavarstvo Kamnik), v občini Crnuče pa ljubljanski konjač v Trnovem Matevž Joras.

— **"Delavska zavarovalnica proti neugodam v Trstu"**. Piše se nam iz Komende: Imel sem danes v rokah tiskovino "Delavske zavarovalnice proti neugodam v Trstu". Dasiravno je na eni strani pole tiskan slovenski formular, na drugi strani nemški, je vendar nemški izpolnjen in poslan na nekega tukajšnjega delavca. Ravno tako je priložena karta, polovica strani nemško tiskana, seveda je ta podpisana, slovenska pa ne. Slovenski tekst se pričinja take-le: "Pod grožnjo da se Vam ustavi plačevanje rente, pozivljamo... Kdo govori tako napram dostojnim in poštenim ljudem? Uradniki pri tej zavarovalnici menda ne znajo niti dostojnega tona, niti slovenščine. Pečat je tudi nemški.

— **Predor skozi Karavanke se podira.** Otvoritev železnice skozi Karavanke bo, kakor znano, šele drugo leto meseca julija, ali pa šele v pozni jeseni. Vzrok temu je, ker so se celi deli predora ponizali. Sedaj te dele predora podirajo in zopet znova grade. Tako izborna je vlada preskrbela z laškimi inženirji in delavci za žepo avstrijskih davkoplačevalcev! Z "izbornim" nadzorstvom so vrženi na to progo novi milijeni in to popolnoma nepotrebno, kajti dolžnost merodajnih faktorjev bi bila že takoj pričetkom gradbenih del skrbeti za strogo nadzorstvo.

— **Sokolski dan v Zagrebu.** Slavnosti so se pričele že v soboto zvečer s podoknico, ki jo je priredil "Hrvatski Sokol" kumici nove zastave g. Boženi

pl. Miletičevi. Na vrtu "Kola" se je po podoknici vršil k o m e r z, kjer so govorili zastopniki slovanskih Sokolov. V nedeljo zjutraj je zagrebški "Sokol" položil cvetje na grob svojega ustanovitelja dr. Fona, svojega prvega staroste dr. Ivana Vončina in prvega svojega vaditelja Hochmanna I. Hanuša. Ob 10. se je vršila v katedrali slovesna maša, ki jo je daroval kanonik Cvjetko Rubetič. Po maši se je blagoslovila pred krasno okrašenim glavnim portalom umetniškega paviljona nova zastava. Blagoslovil jo je kanonik Rubetič ob obilni asistenci. Po slavnostnem govoru kanonika Rubetiča je deklamovala članica narodnega gledališča gđ. Vera Hržič od dr. Harambašiča zloženi prolog. Na to je kumica g. Miletič oddala zastavo starosti dr. Vrbanicu, ki je zabila vanjo prvi žrebek. Dr. Scheiner je prinesel pozdrave 60.000 čeških Sokolov in poklonil v njih imenu srebrnilipov v e n e c, simbol slovstva. Dr. Fišer je govoril v imenu poljskega Sokola o prijateljstvu, ki ga goje ob bregovih Visle do Hrvatov in pripel v znak tega prijateljstva trak na novo zastavo. Ko je v imenu Slovencev govoril šel dr. Ravnikar, ki pa menda v znak ljubezni v imenu Slovencev ni nič poklonil, je zabile žrebke še 30 hrv. sokolskih društev, med temi tudi brežiški "Sokol" in pa hrvaški "Sokol" iz Crikve. Ob pol 1. se je vršil v Sokolovi dvorani slavnostni banket, ki se ga je udeležilo okrog 400 oseb. Tu je govoril tudi zastopnik srbskega "Sokola" P o p o v i č. Ob 4. je bila javna telovadba, ki je kaj dobro vspela. Potem je bila pa ljudska veselica, ki je zaključila slavnost. — Dr. Tavčar, ki se je ob Prešernovi slavnosti sramoval sokolske srajce, se tudi to pot ni potrudil, da se pokaže kot starosta Sokolov. Kaj bi mu rekel sicer baron Sewegal?

— **Plačilne naloge za osebno dohodnino** davčna oblast zelo komodno izstavlja. Temu davku zavezani obdavčenec ne ve družega, kakor v katere vrsto dohodkov je pahnjen in po tej se zapíše sumarično prisojeni davčni znesek. Iz katerih virov se je dohodek odmeril o tem ni nič zapisanega. Davčni vijak se pri odmerjenju osebne dohodnine leto za leto hujše privija (najbrže zlezejo nekateri možje na ta način preje na kviško). — Ceprav je neovrženo dokazano, da je razmerje dohodkov vsako leto isto ali zdržema slabije. Previsoko odmerjena osebna dohodnina daje povod mnogeterim ugovorom in v takem slučaju je treba prositi za podatke, da se zamore ugovor vtemeljiti. Da se pa zve za podatke treba je tozadevno ulogo z 1 krono kolekovati, posebej je pa nositi izdatke za poštino, ustmena prošnja seveda ne stane koleka a tako poizvedovanje provzroča pota in zamudo časa. To vse bi pa odpadlo, če bi se v plačilnem nalogu dohodek iz vsake vrste posebej, davčnemu zavezancu predočili. Davčna oblast zahteva od strank dohodek iz vsakega vira podrobno v napovedi podati. Desledno bi bilo v plačilnih nalogih o oseb. dohodnini isto tako od strani davčne oblasti storiti in odmerjene dohodke zaporedno navesti. Ako je hudodelec kaznevan, prebere se mu obsodba, zakaj zasluži obsojenim biti. Davčni zavezane pa ne ve, ko se mu dostavi plačilni nalog, o katerih dohodkih se mu je davek odmeril.

— **Iz Trnovega pri Ilirski Bistrici.** Znane je, da imamo v Trnovem že več let samostan ubogih šolskih sester "de Notre dame", v katerem se je iz malega začetka razvilo veliko vzgojevališče za deklice in osemrazredna dekliška šola. Sedaj ima šolarice in vzgojenke ne le z Notranjskega, nego tudi z Reke, Opatije in celo iz Trsta. Stevilo deklic, katere se morejo sprejeti je skoraj depolnjeno. Zato se presijo stariši, kateri bi radi izročili hčerke našim redovnicam v vzgojo in peuk, da jih nemudoma zglasijo pri č. predstojnici zavoda. — Pozneje se ne bomo mogli ozirati na njih želje.

— **Umrl** je v Beljaku umirovljeni podpolkovnik Teodor vitez Moosthal, katerega so včeraj slovesno pokopali.

— **Koroški hajlovci na Kranjskem.** Dne 24. t. m. polete podružnice "Südmärke" iz Beljaka, Celovca, Trbiža, Podklostra v Belopeč na Gorenjsko, kjer bo ob belopeškem jezeru skupno hajlanje z "Südmarkovci" iz Ljubljane in Jesenic.

— **Zagrebški "Pokret"** — dnevnik. Zagrebški "Pokret" postane s 1. oktobrom dnevnik, in sicer bo glasilo hrvaške napredne stranke.

— **Drzna roparja.** Dne 16. t. m. ob 4. uri zjutraj se je prpeljal uradnik slavonske podravske železnice, Weber, iz Belišča v Moslavine, odkoder se je peljal po železniškem trčiklju po tiru v Bestranovce. Seboj je imel železno blagajno z denarjem 8985 kron, da plača delavce. V nekem gozdu pa ustavita dva oborožena in naše mljena roparja trčikelj, vzameta blagajno in prisilita

Weberja, da je dal še ključ od blagajne. Nato sta morala Weber in delavec, ki ga je spremljal, naprej, ne da bi kdo smel nazaj pogledati. Roparije še niso dobili.

— **Pogreb barona Apfaltrerna** je bil včeraj ob 11. dop. v Komendi jako sijajen. Zemske ostanke je blagoslovil kamniški dekan p. g. Lavrenčič. Pogreba so se udeležili dež. glavar g. O. pl. Detela, dvorni svetnik Schaffgotsch, podmaršal g. pl. Chavanne, komornik baron Rechbach, nadalje baroni Zois, Starafeld in Bailluz, prof Chorinsky, polkovnik pl. Lukanc, dež. vlade svetnik pl. Laschan, notarja Vek in dr. Schmidinger, dež. poslanec Mejač i. t. d.

— **Imenovanja v učiteljski službi.** C. kr. poljedelsko ministrtvo je imenovalo za stalne učiteljice v IV. čin. razredu na idrijski rudarski šoli doseđanje stalno učiteljico na ljudski šoli v Žreh Karolino Burnik, pomožni učiteljici v zavodu Sacré coeur na Dunaju Marijo Lapajne in dos. pom. učiteljico Pavlino Lapajne; začasna učiteljica sta pa postala na idrijski rud. šoli g. Otmar Novak in Leopold Babler. Začasni učitelj je postal na štirirazredni deški ljudski šoli v Kranju gosp. Frančišek Kalan; začasna učiteljica v Starem Trgu je postala gđ. Ema Mišelj, dozđaj učiteljica v ljubljanskem Lichtenthurnovem zavodu.

— **Puljski socialni demokratje** se potegujejo v svojem glasilu "Terra d' Istria" za italijansko gimnazijo v Pulja. Že italijanska gimnazija v Pazinu je odveč, sedaj pa bi radi še v Pulj novo raznarodovalnico.

— **Izpit usposobljenosti** za ljudskošolske učiteljice so napravile sledeče učiteljice družbe sv. Cirila in Metoda v Istri: Gđ. Ruža Benigar, nameščena v Pulju, Ivka Sučić za šolo v Malem Lošinj in Olga Heiligstein, nameščena v družbini šoli v Vabrigi. Vse tri gosposodične so napravile izpit z odliko. Dičnim učiteljicam, ki vestno vršijo svojo dolžnost v težkih okolščinah in z največjo požrtvovalnostjo, naše najiskrenejše čestitke!

— **Cvetoča jablana.** Iz D M v Polju se nam poroča: Na vrtu posestnika Franceta Rode v vasi D. M. Polje št. 1 cvete sedaj ena jablana v popolnem obsegu in ima približno 400 cvetov; poleg te cveto še tri druga jabolčna drevesa, ki pa imajo le od 50 do 100 cvetov. Krasno je videti v mescu septembru drevo s cvetjem, ki izgleda kakor spomladi, kar je znamenje, da je v zemlji še mnogo toplote, kakor tudi v prostem zraku. Kvatrni teden pa kaže mrzlo lice.

— **Ponarejen denar** kroži po Kranjskem V Trebnjem je plačal nekdo trgovcu Alojziju Bukovcu s ponarejenim bankovcem za 20 K, ki je najbrže američanskega izvora. V Starem Trgu in Suhorju pa krožijo ponarejeni petkronski tolarji. Izpoznajo se, ker je napis "Viribus unitis" manjši in se mora brati od leve na desno.

— **Utonila** je v Krki 82letna slabomna dekla Jera Skufca iz Valične.

— **Gozdni požar** je uničil 10. t. m. v kočevskem okraju 10 ha gozda, ki je skupna last vasij Laze in Petrina. Povzročeno škodo cenijo na 300 do 400 K.

— **Stavka v Labinu v Istri.** V Labinu stavka 200 delavcev, ki so nastavljeni pri delih za uravnavo rek. Zahtevajo, da se zopet sprejme 12 odpuščenih delavcev.

— **O nesreči v tovarni na Savi** se nam piše: Pri zgradbi nekega novega poslopja v tovarni ima nalogo podjetnik Del Pont, planirati skalovje in odstraniti še tam se nahajajoča drevesa. V petek popoldne 15. t. mes. ob 5 uri je pri njem nastavljeni 15letni delavec Ropajč Peter iz Brloga na Hrvaškem nosil vodo za delavce, nakar pade drevo in prebije tilnik Ropajču. Ropajč je takoj obležal mrtev na mestu in je bil prepeljan v mrtvašnico na Jesenicah.

Ljubljanske novice.

lj **Podraženje mleka v Ljubljani.** Pri "Lloyd" se je vršil v nedeljo shod mlekarških producentov ljubljanske okolice, ki je bil jako številno obiskan. Do 200 zborovavcev se ga je udeležilo. Sklenili so, da skupno podraže ceno mleku in da zavežejo vse producente, da se drže te cene. V odbor so izvoljeni: ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc, vodja "Zadružne zveze" Rožman, baron Codeli, Lenčec iz Laverce, Seliškar iz Ljubljane, mlekarški nadzornik Legvart in več posestnikov. Pričakovati je bilo že davno, da se sedanjí primitivni način preskrbovanja mesta z mlekom izpremeni. A to se mora zgoditi na tak način, da ne bodo oškodovani ne konsumenti ne producenti. Najti se mora pot, po katerem se dogovorno od obeh strani postopa. Za enkrat se sklenilo, da se podraži mleko za 4 v. pri litru, in sicer že od 1. oktobra. Mlekarški nadzornik pri kmetijski družbi g. Legvart in mlekarški trgovec g. Seliškar že pobirata obveznice pri okolščanskih producentih, da ne bodo prodajali ceneje. Taka akcija pa ne sme biti le v

rokah posameznikov, ki bi na eni strani gnali ceno kvišku, na drugi pa ne bi dali nikake garancije za kakovost živil. Tako javno važna zadeva se mora izvesti po vsestranskem sporazumu, v katerem morejo priti do veljave glasovi vsih, ki so pri tem prizadeti. Zato pa se ne smejo polastiti mlečnega monopola nekateri mlečni magnati in špekulanti, ampak edino pametna pot je občna mlekarška zadržuga, s katero stopi v dogovor ljubljanski magistrat in po obveznih pogodbah določi ceno in varuje dobroto mleka. Cujemo, da je izvoljeni odbor, ki pa po naših mislih nima nobene kompetence, ker tu ni nobenega društva, ampak le nekaj mlečni "trusit", že včeraj zberoval in sklepal o izvedbi storjenih naklepov. Mi stojimo seveda na stališču, da imej vsak stan svoj zasluženi dohodek in bomo proti temu, da bi nekateri posamezniki oškodovali bodisi kmečko ali mestno prebivalstvo.

lj **Iz tobačne tovarne.** Socialni demokratje iz ljubljanske tobačne tovarne so imeli preteklo soboto shod. Po pozdravu predsednika Zupana, ki je povedal, da ima njihova skupina v Ljubljani samo 200 članov (ki še ti ne plačujejo), je pedal blagajnik Kaduac podatke iz blagajne. Povedal je, koliko je bilo dohodkov in stroškov (namreč za podporo svojih judovskih voditeljev), in da imajo v blagajni vkljub temu, da ni slišati, da bi svoje bolne člane kaj podpirali, dasi plačujejo tedensko po 20 v., le 189 kron, ki jih bodo morali pa brčkone za deputacijo porabiti. Nato je govoril sodrug paznik Kocmur, ki je v protislovju soc demokratov še hvalil srednji vek, izustil par neslanih dovtipov, ki so njegovim neizobraženim somišljenikom seveda imponirali in naglašal, da je treba delavni čas v tobačnih tovarnah skrajšati, da bodo mogle omožene ženske doma svoja dela opraviti. Navajal je vse tiste zagovore za odslovljene delavcev šele na shodu, ki jih je naš poslanec d. dr. Žitnik že pri direkciji navedel. Hinavsko je hvalil dr. Žitnika in "Slovenca", privoščil si je pa v veliki porciji odbor podpornega društva tobačnih delavcev, ki mu je očital strankarstvo, češ, da odbor koristi delavcem le zato, da bi soc. dem. pobijal. A to seveda ni res, ker krščanski socialci so vsikdar pripravljeni pomagati ozir. sodelovati ali podpirati vse opravljene pritožbe, če se mu tudi od nasprotne strani predlože, ker v takih slučajih ne vidijo ne kristijana, ne luterana, ne soc. demokrata, ampak samo delavca. Za koristi delavca jim bo odbor vedno na razpolago, a naj se tudi soc. demokratje po tem ravnajo! A dalje se je Kocmurju tudi potrebno zdelo, da je dr. Kreka pohvalil, češ, kako je on za edinstvo in brezstrankarski itd. in hotel tako vsa nasprotstva na rovaš odboru strokovnega društva pripisati. A dr. Krek je vedno edinstvo povdarjal in zelo ga je bolelo, ko se je rokedelcem prenizko zdelo, da bi bili "hlapci", kakor imenujejo delavce v onem društvu. Kocmur pa je tudi rekel, da kjer se dva tepeta se vedno tretji smeje. Vprašamo pa: kdo je dal povod tretjemu se smejeti kakor tisti, ki je osnoval drugo nepotrebno društvo? Že smo jim na tem mestu povedali, da so naše društvo sami ustanovili in sicer tisti, ki zdaj najbolj zoper njega rohne. Če ste slabega ustanovili, vas bodi sram, če ste pa napake pri njem videli, zakaj jih niste popravili? Kdo bi se ne smejal človeku, ki bi sezidal hišo s premajhnimi vrati in bi vsled te napake hišo popustil in poleg nje drugo postavil! In tako je pri našem društvu! Nas so po sili zmetali v odbor društva, ki je imelo skoraj prazno blagajno, misleč: zdaj pa plavajte, ali utonite! Mi smo pa, hvala Bogu, društvu prištedili precej denarja, zraven pa tudi nismo zgrešili namena, potegovati se za pravice svojih članov. Pa ne samo to; od naše strani ne bo tretji nikdar dobil povoda, smejeti se. Kocmurju je odgovarjala Erženova, ki je naglašala, da je v zadevi odpuščenih delavcev in delavk na prošnjo odbora "Podpornega društva" posredoval uspešno drž. poslanec gosp. dr. Žitnik. Socialni demokratje so bili po tej izjavi vidno zmeden. Obnašali se se sploh precej neolikano. Tako je neki Kožuh sunil delavko Pavšek v hrbet, ki ne trobi v Kocmurjev rog. Letel je za njo in jo obdeloval, liki vaški pastir neposlušno žival. Tako socialni demokratje delavstvu — "pomagajo"! — A da se je g. paznik Kocmur poslužil vseh sredstev, celo tiskovnih pomot njemu nasprotne stranke, to ni lepo, kakor ni lepo, da so morale nekatere naše somišljenice, ki so bile na shod vabljene, slišati mnogo surovih opazk. Na shodu se je tudi naglašala potreba zvez tobačnih tovarn. Dobro. Ta misel je izšla od g. dr. Kreka in mi tudi vemo, da je ta ideja za nas rešilna. Vemo pa tudi, da dokler bodo to zvezo socialni demokratje imeli v lasti, ne bo za nas drugega pomečila, kakor groše, katere bomo plačevali. Dr. Krek si je mislil zvezo tobačnih delavcev, ne pa tobačnih delavcev izžemalcev, ki bi zahtevali vsak teden 20 vin. od člana, za katere bi se centralno vodstvo na Dunaju mastilo. — Če imamo mi kako pritožbo, jo

kar kratko sporočimo državnim poslancem in nam ni treba nobenih drugih dragih sredstev, kot jih imajo pri sec. dem. zvezi. Mi smo bili in smo še zato, da se združijo vse tovarne v eno zvezo, nismo pa zato, da bi naše člane zveza vsak teden za 20 vinarjev odrila! Naše somišljenice so na shod vabili, potem so jih pa — sramotili; bile so pa take pametne, da so njih surovost prezrle, vedoč, da od goveje živine se ne more drugega pričakovati, kot — velik kos mesa. G. pazniku Kocmurju bi pa svetovali, da naj v svoji družini napravi red in ji naj bo to, kar ji mora biti, potem se naj šele drugam vtika; pazi naj pa tudi, da tudi tukaj pri rokodelcih ne bo izbacjen iz društva, kakor je bil iz društva paznikov, zakaj — on že ve!

Eden v imenu več drugih.

Ij Socialni demokratje in nesreča pri stavbi domobranske vojašnice. Za nedeljo je sklicalo socialnodemokratsko zidarsko društvo shod, da se izjavi o nesreči pri zgradbi nove domobranske vojašnice. Predsedoval je shodu sodrug Vičič, ki se je takoj navalil na Töniesia in obrtnega nadzornika, ker se nista prišla na shod opravičiti Linhart je govoril nato o nesreči sami, ki je, kakor pravi govornik, le posledica brezvestnosti tistih, ki so dolžni gledati na blagor delavcev. Ko bi bila Tönies in obrtni nadzornik storila svojo dolžnost, bi se nesreča ne bila dogodila. Sploh pa se razmere pri Töniesiu ene najslabših. Delavci so pri Töniesiu na delu eden, dva, tri mesece, pa še vedno isti prav nič ne vedo, koliko zaslužijo. Kadar ima Tönies dovolj dela, tedaj na noben način ne da delavcem knjižic, da odidejo, četudi izrecno to zahtevajo in so pestavno naznanili svoj izstop iz službe, ne izplača jim, dekler se mu ne poljubi. Govornik sam je moral že tožiti Töniesia, ker ni pustil nekaj delavcev proč. Kako drugače pa ravna Tönies, ko nima dela. Tedaj pa brez zakonitega roka za odpovedanje vrže delavca na ulico kar od danes do jutri. S kaznimi se vedno grozi in tudi ostro kaznuje. Tönies ima lastno bolniško blagajno, v katero pa jemlje le zdrave delavce, o katerih meni, da ne bodo kmalu zboleli, bolehe reveže pa prepušča okrajni bolniški blagajni. Vse ljubljansko delavstvo mora potem podpirati njegove bolne ljudi. Namestu da bi plačal bolnišćine postavnih 60 odstotkov, jih daje le 50 odstotkov, vsak je torej za 10 odstot. prikrajšan. Tönies je eden onih podjetnikov, ki gleda le, da mu raste bogastvo. Ti ljudje daje slab les, ki je že gnil, namestu novega. Eden takih je tudi Supančič, ki se je pred nekaj leti pred bošnjskimi delavci moral skrivati, ko jih ni mogel plačati, danes pa je eden največjih bogatinov, ki ima skoro že v vsaki ulici svojo hišo. To si je spravil skupaj s sragami delavcev, včasih je morda to plačalo tudi kako delavsko življenje. — O nesreči sami pripoveduje govornik tako-le: V nedeljo so delali na stavbišču Bošnjski, ki so nanosili na oder toliko opeke, da je oder že komaj držal. Tönies je nadzoroval to, a je našel v redu. Ko je v ponedeljek zjutraj stopilo na oder pet delavcev, se še ni ničesar zgodilo; ko pa je stopil na oder šesti, se je zgodila nesreča. Les je bil popolnoma za nič, čeravno je bil oder 13 metrov visok. Predpisano je, da so tramovi vzdani v zid, a tega tu ni bilo, le tiščali so se zida. Akoravno je predpisan na vsakih pet metrov en pododer, vendar v celi višini trinajstih metrov ni bilo nobenega. Trikrat se je torej kršil zakon. Nesreča je bila neizogibna in glavni krivec je Tönies, drugi je pa njegov polir, ki se hoče s svojo varčnostjo in hitrostjo, ki je pa obenem površnost, prikupiti Töniesiu. Tretji krivec pa je obrtni nadzornik. Obrtni nadzorniki imajo nalogo gledati, če podjetniki vrše svoje dolžnosti, ki jih imajo do delavcev. (Klici: Kdo bo pa na Triglav hodil?) A tega obrtnega nadzornika niti ni, da bi se opravičil. Vsaj enkrat na teden bi si lahko ogledal po eno stavbo. Čemu pa je plačan? Ako je Tönies dal žrtvam lep pogreb, ako je dal delavstvu par litrov piva, s tem si ne bo krivde izbrisal. In ako tudi da zapuščenim vdovam in otrokom nekaj stotakov, mrlič ostane mrlič. Delavstvo naj najenergičnejše pove, da ni zadovoljno z ravnanjem podjetnikov, pa tudi ne z delovanjem obrtnega nadzornika, čegar dolžnost je, opominjati podjetnike, naj se ravnajo po zakonu. — Nato pa je nastopil Kristan, ki je povedal, da so četrti vzrok nesreče delavci sami. Malo da ni rekel, da jim privošči nesrečo. Mož je tako mogočen, da izjavlja, da so njegovi poslušavci, njegovi delavci! Medtem ko se je sodrug Linhart res pečal z nesrečo samo in delal odgovorne za njo one, ki so res odgovorni, pa pride Kristan, češ, da so delavci veliko krivi, jako pa olajšuje krivdo obrtnega nadzornika. Dejal je o ljubljanskih zidarjih, da preveč pijo. O sebi je dejal, da je zagrizen anti-alkoholist. Dejal je, da bo Ljubljana ena najlepših mest v srednji Evropi, a to je delo delavcev. Vedno se pri vsaki otvoritvi spominjajo vseh, ki so sodelovali, le delavcev

se pri nas nihče ne spomni. Kristan je nadalje povedal, da ni njegova navada ščuvati in robato govoriti. A med tem, ko je opetovano izkušal izbrisati učinek Linhartovih besedi proti obrtnemu nadzorniku, je kar naenkrat začel surovo se norčevati iz onih delavcev, ki „gredo za vsako procesijo in za vsakim banderom“, ker se ti ogibljejo sec. dem. društev. „Ce imate preveč časa, hodite v cerkev, hodite se tudi škandalizirati nad Prešernovo muze! Ne poslušajte farških čenč!“ To so bile res blažilne besede, kakor nalašč primerne za priliko, ko delavstvo obžaluje smrt svojih tovarišev! Na to se je spravil nad ženske, ki nečejo dosti vedeti o soc. demokratih in ki svoje može odvrčajo od njih. „Tudi ženam je treba razširiti obzorje!“ Dejal je tudi: Kdo naj vam vzame domovino, če je nimate, kdo naj vam vzame vero, če sploh kako imate in kdo naj vam vzame Boga, če je kakšen Bog!“ Tak je bil Kristanov govor. Namestu Töniesia je ožigosal nesoc. dem. delavce, namestu obrtnemu nadzorniku je govoril o „farških čenčah“ in o procesijah in namestu nesreče si je privoščil Prešernovo muzo. Dr. Tekavčič je izjavil kot posredovalec tvrde Tönies, da je Tönies pripravljen vse storiti, kar se bo upravičeno zahtevalo od njega. Nato je govoril še neki laški soc. demokrat, nakar se je prebrala resolucija. Pričakovati je bilo jako veliko. Govor Linhartov je bil grozno bojevit, Kristan ni bil več tako hud, resolucijo so pa sestavili tako ponižno, kakor bi presili vbojajme. Izmed vseh govornikov je bil le eden delavec, zadnji govornik, neki laški zidar. Ali bodo s takimi shodi socialni demokratje delavcem kaj pomagali?

Ij Zborovanje se vrši prihodnji četrtek v prostorih „Slovenske krščansko socialne zveze“. Spored: „Krst pri Savici“, predava g. phil Robida, član „Slov. dij. zveze“; 2. Protest proti „Zvezi in industrijev“ zaradi zavzetega stališča nasproti delavskemu starostnemu zavarovanju. Ker je zborovanje velevažno, je želeli obilne udeležbe.

Ij Poročena sta bila včeraj v stolnici gospod Maksimilijan Japelj, trgovec v Legatcu, z gđ. Ivan ko Grossman.

Ij Izpred sodišča. Radi sumničenja je bil pred časom, kakor smo poročali, obsojen Jože Goljeviček, lesni trgovec v Gorici, na 10 dni zapora ali na 100 K globe. Pri včerajšnji vzkladni razpravi pred tukajšnjim sodiščem je bil Goljeviček oproščen.

Ij Prostitucija in narodno-napredni odvetnik. Eden narodno-naprednih odvetnikov v Ljubljani, ki si domišlja, da je najbolj fin, je pred par dnevi kupil Tomčevo hišo v Streljskih ulicah. Da dokáže svojim sosedom svojo resnično „naprednost“ je oddal v tej hiši znanemu „posredovalcu služb“ Kališu stanovanje, v katero je Kališ spravil prostitutke. — Vse stranke, ki so doslej živele v pošteni hiši so radi tega ogorčene, narodno-napredni odvetnik jim pa pravi, da lahko takoj zapuste hišo, če mu plačajo vso najemščino za tri četrta leta naprej. — Menda si ta narodno-napredni odvetnik namestu poštenih strank, želi celo hišo prostitutk. Mi za danes ime tega odličnjaka v narodno-napredni družbi še zamolčimo, ker ga ne maramo še navajati poleg Kališa. Menda ima vendar toliko drugih opravkov, da mu ne bo treba imeti prostitutk v doslej pošteni hiši. Če jih bo pa imel, smo radovedni, kake občutke bodo narodno-napredne dame imele pri njegovih francoskih čajevih večerih. Mestno policijo in šolsko oblast bi opozarjali, da sploh nekoliko bolj obrača pozornost na to, kje se prostitutke po Ljubljani naseljujejo. Poleg II. mestne deške šole stanujejo prostitutke v hiši, kjer stanujejo dijaki in gojenke šol. Sploh se nam čudno zdi, da se pusti v Ljubljani kaj takega v bližini šol. Solske oblasti naj imajo v tem oziru odprte oči! Treba bo v te razmere zepet enkrat posvetiti z — bakljo!

Ij Umrla je gospa Pavlina Kurnik rojena Cirer, soproga žel. poduradnika. Pogreb pojutršnjim ob pol 3 uri popoldne.

Ij Vtopljenka. Včeraj popoldne je prala na Ljubljani 14letna perica Skreba, pesestničkova hči v Crni vasi št 44 s svojo triletno sestro Stefanijo perilo. Ko je bila starejša s perilom gotova, ga je šla obešat, da se posuši. Pri tem je opazila, da ji je izginila sestra. Ker je na klic ni mogla dobiti, je šla gledat k Ljubljani, kjer jo je našla v vodi, teda že mrtvo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Bolezen v ljubljanski okolici. V ljubljanski okolici se je razširila vroćinska bolezen; veliko jih je padlo huđi boleznai v žrtev. Zdravniki se trudijo razširjanje omejiti. Smrtnih slučajev ni posebno veliko, pač pa legar obolele huđo in dolgo muči. Zdravniki tožijo, da se premalo pazi na čednost.

Ij Umrla so: Konrad Čermak, trgovski sotrudnik, 49 let; Fran Tomšič, vrtnarjev sin, 6 dni, Zagata 7; Marija Žgajnar, posestnica, 75 let, Illovice 17. — V bolnici: Ivan Zabet, zidar, 32 let; Franja Bertencelj, posestničkova hči, 23 let. — V hiralnici: Matevž Jelenc, hlapec, 50 let; Marija Habjan, delavka, 55 let.

Ij Mestna občina proti kazini. Jutri, dne 20. in v četrtek, dne 21. t. m. se nadaljuje pred deželnim sodiščem sporna razprava na znano težbo mestne občine proti društvu „Kazino“ radi verande pred kavarno in uporabe „Zvezde“. — Kakor čujemo, zaslišana bude na razpravi cela vrsta nemških prič, vsled česar utegne biti razprava zanimiva.

Ij Najdeni sta bili na Poljanski cesti 2 pokrivali in 1 rjuha. Kdor je izgubil, naj popraša na Poljanski cesti št. 32.

Nesreča na Poljanski cesti. Danes dopoldne ob pol 11. uri je privozil prazen voz po Poljanski cesti, ki mu je sledil „tramvaj“. Konj se je črno-rdećih zlatih tramvajskih barv tako ustrašil, da je poskočil in zdriral ter podrl hlapca Mihelića iz Hrastja, čez katerega je šel voz. K sreći je Mihelić le na glavi poškodovan.

Razne stvari.

Najnovjše.

Potresi. Iz Cozence na Laškem poročajo, da so čutili predvčerajšnjim od 8. zvečer do 2. zjutraj 3 nove potresne sunke, ki so pomnožili škodo in še bolj razburili e itak prestrašeno prebivalstvo. Laški kralj potuje v avtomobilu po opustošenih pokra-Predvčerajšnjim so čutili na Arlu, Tirolsko, ob pol 2. ponoči močan potres, ki je trajal 6 do 10 sekund.

Oblak se je utrgal v Lahori, tresla se je tudi zemlja. Razrušenih je mnogo hiš. Brez strehe je več sto oseb.

Povodenj Vrtnec je povzročil povodenj v Arfeullesu in okolici. Podrtih je več hiš in ubito veliko živine.

Katedrala sv. Pavla v Londonu v nevarnosti. Na katedrali sv. Pavla v Londonu so se zadnji čas pokazale slumljive razpokline. Inženirji so dognali, da to izvira od tod, ker se temelj cerkve udara. Sedaj so začeli že popravljati, kar bo stalo 300.000 kron. Ta cerkev je ena največjih v Londonu in sploh v Evropi ter je zidana v renesanćnem slogu.

Maščevanje zločincev. Pretećeno soboto zvečer je 6 mož brojeća tolpa napadla v Bambergu urednika Schmitta, ker je njegov list poročal o nekem vlamu. Vsa okna so bila razbita in eden lopovov je vdrl že v uredništvo, ko je došla policija in preprečila zločin.

Vsled kate je umrla v Berlinu beraćica Friderika Grossmann. Ko so preiskali njeno opravo, našli so za 37 tisoć mark vrednostnih papirjev.

Stavka voznikov je v Mödlingu in okolici. Vozniki ustavljajo vozove proti Dunaju.

Maščevanje razžaljenega ženina. Bala v vasi Puspöki Dulon se je hotel oženiti, a njegova družina je javno opsovala njegovo ljubico. To je Balo tako razkaćilo, da je preteklo nedeljo ponoći zažgal hišo svojcev. Vsa Balova družina, 10 oseb je zgorela. Bala se je pa obesil.

Jeća „Devica Orleanska“. V Eu na Francoskem so našli jećo, v kateri je bila zaprta l 1430. Ivana d'Arc, „Devica Orleanska“. Temnica je še dobro ohranjena. Grof d'Eu hoće postaviti in v steni vzdati spominsko ploščo.

Telefonska in brzjojavna poročila.

Budimpešta, 19. sept. Tu se je pričela obravnavna proti poslancu Gabrielu Ugron zaradi poverjenja in krive. Obravnavna bo trajala več dni.

Budimpešta, 19. septembra. V četrtek se bodo vršile prve avdijence ogrskih politikov pred cesarjem.

Budimpešta, 19. sept. Mestni nadglavar izjavlja, da je pismo Banffyja na Ziganyja, ki kroži sedaj po listih, ponarejeno, pač pa je nekje skrito pravo pismo Banffyjevo, ki obsega 30 vrstic in Banffyja huđo kompromituje.

Budimpešta, 19. sept. V Gyuroku je prišlo zaradi preprirov pri razdeljevanju zemljišč do poboja med kmeti. Na lice mesta je prišlo 30 orožnikov, ki so prijeli za orožje. Vsled tega je 20 kmetov težko, 9 pa lahko ranjenih; 50 jih je zaprtih.

Varšava, 19. sept. Tukaj so bile razdeljene socialistične brošure, ki naznajo smrtno obsodbo nad visokostojćimi osebami.

Varšava, 19. sept. Danes zjutraj so tri doslej še neznane osebe ustrelile policijskega ovaduha Kobleckega.

Varšava, 19. septembra. Zaradi političkih umorov, posebno zaradi atentatov na policijske stražnike je proglašeno vojno stanje. Zadnji čas je bilo umorjenih 6 policistov. Tudi v Bjalostoku so izgredniki težko ranili policijskega šefa. Napadalec je ušel.

Odesa, 19. septembra. V Batumu je položaj zelo kritičen. — Oblasti se boje splošnega klanja. 4 parniki vkrcujejo brigado infanterije in topništva, vendar se boje, da bo vojaštvo prišlo prepozno.

Peterburg, 19. septembra. V Baku se nadaljujejo pobeji. Vse trgovine so zaprte. Cene živil so zelo poskoćile.

Peterburg, 19. septembra. Peterburški brzjojavni urad poročja iz Teherana, da namerava perzijski trgovinski minister po povratku šaha iz Evrope ustanoviti narodno banko, da s tem zmanjša moć in vpliv tukajšnje ruske banke.

Peterburg, 19. septembra. Iz Teherana poročajo: Tukajšnji Armenci in Perzijski so vsled nemirov v Baku silno razburjeni. Perzijscem se je začasno prepovedalo, potovati na Rusko.

Peterburg, 19. septembra. „Birževja Vjedomosti“ petrujejo vest, da je vojni minister izdelal načrt za preosnovo ruske mornarice. — Zato se bo vsako leto dale v proraćun 50 milijonov rubljev. Ladje, ki so v nevtralnih vzhodno-azijskih lukah, bodo popravili v inozemstvu. Isti list poročja, da je Witte povabil Roosevelta, naj poseti Peterburg.

Peterburg, 19. sept. Car je odredil obsedno stanje v mestu Bjalostoku in okolici.

Vladivostok, 19. sept. 12. t. m. je japonski admiral Katoga napadel s križarkama „Idzumo“ in „Tuma“ Petropavlovsk, ga bombardiral, uničil več hiš in svetilnik ter oplenil zaloge. Japonci so uničili tudi pristanišća Ojajin Ohotsk.

Reggio, 18. sept. Tu se ponavljajo potresni sunki. V Cosenzi se je podrl brzjojavni urad, osobje se je beže rešilo.

Pariz, 19. sept. Witte, ki je došel na Francosko, kjer je bil sprejet z velikanskim navdušenjem, demontuje vest, da je povabil predsednika Roosevelta na Rusko.

Carigrad, 19. sept. Policija javlja, da je prišla na sled novi zaroti proti sultanu in je danes zaprla več oseb.

Hodejda, 19. sept. Turki so pod poveljstvom generala Arnin Paše izkrcali mnogo čet, ki bodo odšle v okraj Asir. Vstaši se polagoma vsi udajajo.

Edinburg, 19. sept. Včeraj je bila tu velika parada, Kralj Edvard si je ogledal 40.000 škotskih prostovoljev. Gledavcev je bilo približno 300.000.

Tokio, 19. sept. Prišlo je na dan, da so 3 izplaćevalci vojne mornarice poverili 330.000 jenov. Ta vest je bila najprej vsprejeta mirno, ko se je pa seznelo, da so se poverjenja vršila nad leto dni, ne da bi se bilo to opazilo, se je ogorćenost prebivalstva obrnila proti upravi vojne mornarice.

Jokohama, 19. sept. Ameriški državni vojni tajnik Tافت je dejal, da nemiri na Japonskem nimajo posebnega pomena. Kitajci ameriškega blaga ne bodo dolgo bojkotirali, ker imajo vsled tega že sedaj 15 milijonov dolarjev škode.

Combronde, 19. septembra. Preteklo nedeljo so govorili francoski ministri na več krajih. Minister za naselbine Clementel je naglašal, da se je posrećilo Rouvierju odstraniti razne težkoće. Berteaux je naglašal, da želi Francoska miru, a da se ta zagotovi, potrebuje moćne armade in mornarice. Dubief je govoril o maroškem vprašanju in naglašal potrebo miru. Etienne je pa govoril o loćitvi cerkve od države in napadal sv. očeta. Hvalil je proticerkvene zakone, ki baje pripušćajo svobodno veroizpovedanje.

Stajerske novice.

š **Umrl** je v Ljutomeru 16. septembra 71letni posestnik in cerkovnik Martin Brač o. Službo cerkovnika je opravljal nad 27 let prav vestno še do 1. septembra t. l. Pokojnik je bil značajan mož in vrl narodenjak. V družbi je bil zelo vesel ter kratkočasil navzoče s svojimi originalnimi pesmami in dovtipi. Naj v miru počiva!

Iz Hrastnika. Naš krajni šolski svet je imel za predsednika nemškega nacionalca tovarnarja g. Burgerja. Čudno, nemca se ne žele misliti, da mora naš par „privandranih“ Nemcev povsod imeti znamenitejša mesta v svojih rokah. In sedaj je gosp. Burger sam odločil to častno mesto. Krajni šolski svet je bil zelo vesel, ki se bo prihodnje leto, če ne že letos, pričela graditi. Imeli so dvoje ponudb glede posojila, namreč od „Južnoštajerske posojilnice v Celju“ in mestne „Sparcasse“. Trdi se, da bi prišlo kakih tisoč kron posojila pri posojilnici ceneje in bi bilo pod veliko ugodnejšimi pogoji, a vendar so glasovali razven trboveljskega in dolskega župana ter gosp. kaplana Tratnika vsi za nemško „šparkaso“. Ker je pa pri nemški „šparkasi“ tudi obdina Trbovlje lahko prizadeta s tem sklepom, je umevno, da se je gosp. župan Roš vzdignil in v imenu občine protestiral. To je pa tako zbudilo g. Burgerja, da je še tisto popoldne demisioniral. Naj bo prepričan, da ne pretaka nihče za njim krokodilovih solz, in jih tudi ne bo, če se poda v „zalužen“ pokoj tudi njegov verni, vnet sodrug za mater Germanijo, g. Dirmayer. G. Burger: Zdravo!

š **Resnici na ljubo.** Nekega dne se je veliko otrok kopalo v Dravišču (t. j. dravski strugi), ki je polno mlaja in ima na enem mestu par metrov široko kotlino, ki je tako globoka, da konji morajo plavati, ako jih tam koplješ. V to kotlino je zašel majhnih učenc Matija Kelemina iz Grab pri Središču. M. lel je roke kvišku, vendar ni bilo videti nič drugega, kakor da je stoječa voda bila nemirna. Otroci vpijejo „vtepil se bo“. Nato je šel T. Ozvalt, da bi ga rešil, pa ga ni. Rekel je: „Je preveč mloja, jos nem šou netri“. Nato je pristopil gimnazijec Matija Zdravec, in če tudi še majhen deček v 15. letu, in je vtopljenika še živega potegnil iz kotline in ga rešil gotove smrti. Tako pripoveduje očividec, in če je to res, je vtopljenik bil gotovo v smrtni nevarnosti, in bi se tudi gotovo vtopil, ko ga ne bi M. Zdravec izvlekel. Torej Mat. Zdravec ima zasluženo. Govorilo se je, da Matej Zdravec mora za to dobiti odliko in celo nagrado; agitiralo pa se je za Ozvalta, ker je bejda: Ozvalt bolj ubog, kakor Zdravec, četudi sta oba uboga. Dobil ni nobeden nič, ker so pričle izrekle, da Kelemina ni bil v smrtni nevarnosti, četudi je bil. Ko bi bili zaslišani pričci: Ivani Zdravec, kmečki sin na Grabah, Leopold Dogša, Jozefa vulgo Belca in njena želarka itd. bi se resnica zvedela. Oče vtopljenika je neki zelo nevoljen zato, da se gimnazijcu M. Zdravcu ne prizna zasluga.

š **Mariborsko porotno sodišče.** Dne 18. t. m. je stal pred porotniki 17letni pastir Jurij Vojnovič iz Vinice. Obtožen je bil posilstva in 11 letni Tereziji Petrinjak. Obravnava je bila tajna. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe. — Popoldne je stal pred porotniki 24letna Marija Zaffl od Sv. Jurija v Slovenskih goricah. Obtožena je bila hude delstva detomora, ker je meseca aprila t. l. svoje novorojeno dete, ki ga je porodila na travniku v Leiterspergu pri Mariboru, vrgla v Dravo. Obtoženka, ki se je sama javila sodišču, se zagovarja s tem, da so jo doma vedno zmerjali, da vsled tega ni vedela druge pomoči, da je otroka vrgla v Dravo. Obsojena je bila na 3 leta težke ječe.

š **Izpred celjskega porotnega sodišča.** Jozef Makosek je bil obsojen na 13 mesecev težke ječe, ker je z nožem ranil svojega brata tako, da so mu morali odrezati roko. Stiri leta je dobil 18letni hlapec Anton Spancel, ker je udaril s cepivom po glavi nekega Rebernika. Opreščen po narejanju denarja je bil posestnik Janez Zorič. Jernej Urlep je z nožem zabodel Jakob Novaka, s katerim sta skupaj služila pri gestilničarju Doboviškem v St. Jurju ob južni železnici. Jakob Novak je umrl vsled poškodbe, sodišče je pa prisodilo Urlepu dve leti težke ječe.

Koroške novice.

k **Svine budo začeli kopati pri Zažetu** na Brinjevi gori pri Prevalah. Dovoljenje zato je dobil od okrajnega glavarstva v Velikovecu grof Henkel pl. Donnersmarck. Že v prejšnjih letih so enkrat kopali, od tega časa sta še dva rova, a bilo je brez uspeha. — Sedaj pa pravijo, da bo uspeh. Bomo videli.

k **Volilni shod v Crni**, ki se je vršil 10 t. mes. je bil dobre obiskan. Nav-

dušen je govoril naš kandidat g. Grafenauer.

k **Nasprotniki hudo agitujejo za bauernbundovskega kandidata g. Seifritza** izprememi, na noge!

k **Učiteljske izpembe na Koroškem.** Iz Grajfenburga v Celovec je premeščena učiteljica Marija Posch. Iz Pontablja v Celovec je premeščen učitelj Karol Krobath. Dopust je dovoljen nadučiteljici Ani Miller v Celovcu do 1. marca 1906.

Književnost in umetnost.

* **Gospodova zadnja večerja.** Spisal dr. Josip Somrek, duhovnik lavantske škofije. (Somris iz „Voditelja.“) I. zv. V Mariboru 1905. Str. X. 136. Cena vezani knjigi 2 K, po pošti 20 v. več. Dobi se pri uredništvu „Voditelja“ in v Cirilov tiskarni v Mariboru. — Od mnogih ponatisov iz „Voditelja“ je gotovo najimunitnejša navedena razprava dr. J. Somreka. Dogmatično kakor tudi eksegetično pojasnjuje jako skrbno g. pisatelj najvažnejšo resnico in najglobljejšo skrivnost naše vere. Vsa tvarina bo obdelana v dveh delih. De sedaj izišli prvi del obravnava v prvem pododdelku starozakonske predpodebe Gospodove zadnje večerje — mana v puščavi, Melhizedekova daritev in Velikonočno jagnje — v drugem pa Gospodovo zadnjo večerjo kot zakrament. Znamenito pri tem je to, da se g. pisatelj ne oзира samo na katoliške razlagalce, ampak upošteva tudi kolikor možno nevejše protestantske pisatelje kot Harnecka, Duranda, Zahna in dr. Najbolj se pa drži g. pisatelj sv. Tomaža, ki mu je vodnik skozi celo vprašanje. Knjigo priporočamo gg. duhovnikom in zlasti še gg. bogoslovcem, ker tako vsestranske in temeljite razlage o sv. eharistiji ne bodo našli tako zlepa niti med nemško teološko literaturo, in ker je knjiga slovenska. Gosp. pisatelj je uporabil izredno mnogo virov, kar knjigo prav posebno priporoča. G. pisatelj ni pustil skoro nobenega ugovora nerešenega.

* **Pregled češkega slovstva** priobčuje F. V. Krejčič v „Oester. Rundschau.“

Po svetu.

Potresi. Iznajditelj takozvane vremenske rastline Novak, pravi, da je itali janskemu kralju že pred enim letom naznanil potresno katastrofo v Kalabriji. Iznajditelj Novak pravi, da se bo v času do leta 1909 dogodila še velike hujša potresna katastrofa v okolici Albanskega jezera, kjer je bile nekaj vulkanične žrele in bo po potresu zopet pestalo. O nesreči, ki se je zgodila letos blizu Lizabona, ko se je potopilo s svojimi ladjami do 300 ribičev, pravi Novak, da to ni povzročilo vihar, ampak podmorski potres. V teku enega leta je pričakovati hudega potresa v Mehiki.

Nedostatek slovenskih duhovnikov v Zedinjenih državah ameriških. V Zedinjenih državah ameriških je velik nedostatek slovenskih duhovnikov. Posebno Č. hi, Slovaki in Poljaki, ki se sicer trumoma izseljujejo v Škofje delajo, kar je v njihovih močeh. Lani se je mudil na Moravskem generalni vikar iz Clevelanda, Jos. Bogoslovce. Injega čestih duhovnikov in bogoslovcev. Njegova pot ni bila brezuspešna. Zavolj tega je poslal tudi nadškof iz Filadelfije letos svojega generalnega vikarja Viljema Heina, ki že 36 let deluje v Ameriki, iskat na Slovaškem, Moravskem, Češkem in v Galiciji duhovnikov ali pa bogoslovcev, ki bi hoteli v Ameriki delovati med slovaškim in poljskim ljudstvom. V filadelfijski nadškofiji je nekoliko tisoč Slovakov. Poljakov in Litevcev brez duhovnikov. Generalni vikar Heinen sam, četudi rodom Nемеc, se je na svoja stara leta naučil poljskega in slovaškega jezika, da bi vsaj nekoliko ustregel duhovnim potrebam slovenskih katoličanov ameriških.

Nadškof žrtev svojega poklica. V New Orleansu že nekaj tednov hudo razsaja rumelja, ki je tudi vgonobila nadškofa Chapeljeja. Brez strahu je obiskoval kužne bolnike. Msgr. Chapelje je dopolnil še le 63 let in je bil rojen na Francoskem v škofiji Mende. Majnika 1893. je bil izvoljen za titularnega nadškofa mesta Sebaste ter škofijskega pomočnika v Santa Fé. Leta 1901. ga je papež imenoval za svojega prestolnega asistenta. Papež Leon XIII. mu je naročil, naj kakor apostolski delegat vredi cerkvene stvari na otokih Kuba in Trinidad, ki sta prešla pod ameriško oblast. Lepo je čuti, da je nadškof lik sv. Karolu Boromejskemu obiskuječ kužne bolnike padel kakor nevstrašen vojak na bojnem polju — žrtev strašne nalezljive in poklica.

Poizkušen umor žene. Seljak Orlovič v Benkoviču v Dalmaciji je imel bolno ženo. Hotel se je radi tega iznebiti. Poslal jo je 9. t. m. po vede. Ko je

žena v vodnjaku črpala vodo, se prikrađe mož, jo prime za noge in jo hoče prekucniti v vodo. K sreči je bila v vodnjaku neka skala, za katero se je žena prijelna in tako rešila. Orloviča so prijeli.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvidna v 24. urah v mm.
18 9. zveč.	741.0	12.2	sl. svzh.	pol obl.	0.0
19 7. zjutr.	739.7	7.9	sl. jvzh.	jasno	
2. pop.	737.2	16.2	sr. jzah.	pol obl.	

Srednja večerajšnja temp. 13.3°, norm. 14.5°.

1913

Henrik Podkrajšek, strokovni učitelj na c. kr. umetni obrtni strokovni šoli v Ljubljani naznanja v svojem in v imenu svojih sestri Kornelije, omožene Alexandrovits, Zofije, omož. Smolič, Marije, Marjete, brata Franca in svojih svakov Antona Alexandrovitsa, c. in kr. častnika, in Ivana Smoliča, postajenačelnika, vsem sorodnikom, prijateljem in sočutnim znancom prežalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena preblaga mati, oziroma stara mati, tašča in teta, gospa

Marjeta Podkrajšek
roj. Paier

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 5. uri popoldne v 73. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Truplo predne rajnice se bode v sredo, dne 20. septembra ob 1/2 6. uri popoldne v deželni bolnišnici Zaloška cesta št. 2 slovesno blagoslovilo in odtod prepeljalo k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

Predraga rajnica se priporoča v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 18. sept. 1905.

Zahvala.

Za vse obile dokaze iskrenega sočutja došle nam povodom smrti iskreno ljubljene mame, oziroma prababice, babice, sestre, tete, svakinje in tašče, gospe

Katarine Šerc roj. Dovjak

izrekamo tem potom vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znanecm najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo vcelič g. o. Angeliku Hribarju za tolažilne obiske med boleznijo in v najbridejši uri, častiti duhovščini sv. Petra za vodstvo pogreba, dalje blagorodnemu g. dr. Evgenju Gallatja za izredno požrtvovalnost in skrb med boleznijo, čast. vodstvu Marijanišča in sirotišnice, ter sploh vsem, ki so prišli od blizu in daleč, da so izkazali pokojnici zadnjo čast, bodi izrečena najtoplejša zahvala.

1914

Ljubljana, 19. sept. 1905.

Zalujoči ostali.

XX. letni tečaj **XX. letni tečaj**

Oblastveno priznано

deško odgojevališče Kučlmayr
v Gorici 1526 19

sprejema učence, kateri obiskujejo srednje šole ali se za iste pripravljajo. Program na zahtevo.

Naravni dobri

brinjevec

1673 16-6 se dobi pri
L. Šebeniku v Sp. Šiški.

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kislne, boleznin mehurju in ledvicah, katarih v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 1542 3

Ključavničarski pomočnik

se vzame v delu pri **Benediku**, Železnike, Gorenjsko. 1897 2-2

Proda se

trinadstropna hiša

tik vode in glavne ceste v predmestju, v dobrem stanu, pripravna za kako obrt. Cena nizka. Plača se po dogovoru.

Natančneje pové Minka Mohar v Škofji Loki 20. 1909 5-1

Sobna garnitura

popolnoma nova, se radi pomanjkanja prostora, po ugodni ceni proda. —

Istotam se odda 1908 6-1

nemeblavana **soba.**

Kje pove iz prijaznosti uprav. tega lista.

1911 3-2

Dva delavca

pridna in marljiva, pri strojih delati navajena ali mizarstva nekoliko večša, sprejme pod ugodnimi pogoji v stalno službo

tovarna testenin Ed. Zelenka, Ljubljana, Sp. Šiška št. 181.

Išče se

delovodja s kakimi 20 zidarji

in delavci, tudi posamezni zidarji in delavci se sprejmejo proti dobremu plačilu. Ponudbe naj se pošljejo

1915 2-1 **Filip Zupančič**
Ljubljana Rimska. cesta št. 20.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

Vpisovanje v gremijalno trgovsko šolo se vrši

dné 20., 21. in 22. septembra t. l.

od treh do šestih popoldne.

Zglasiti se morajo v gremijalni pisarni, Krojaške ulice št. 5/II, vsi učenci osebno, tudi oni, ki so že dosedaj obiskovali trgovsko šolo.

Ponavljalni izpiti se vrše dné 1. oktobra t. l. ob sedmih zjutraj, šola se pa odpre isti dan ob desetih dopoldne.

Načelnik: 1910 1-1
J. Knez.

Vozni red južne železnice Trst-Dunaj.

Brzovlak		Poštni vlak		Postaje	Brzovlak		Poštni vlak		Mešane	Osobni vlak	Poštni vlak
Čas odhoda	Osobni vlak	Čas odhoda	Mešane		Čas odhoda	Čas odhoda	Mešane	Poštni vlak			
8:25	7:05	8:40	1:15	10:30	8:50	6:45	9:15	5:40	1:20	12:37	7:15
11:08	9:55	11:35	5:11	10:30	8:55	6:50	9:20	5:45	1:25	9:46	7:20
1:06	11:44	1:26	5:18	10:30	9:00	6:55	9:25	5:50	1:30	9:52	7:25
2:24	12:58	2:47	7:19	11:34	9:05	7:00	9:30	5:55	1:35	10:00	7:30
3:52	2:12	4:14	9:39	10:15	9:10	7:05	9:35	6:00	1:40	10:07	7:35
4:05	—	4:27	9:53	10:29	9:15	7:10	9:40	6:05	1:45	10:14	7:40
4:14	—	4:36	10:03	10:38	9:20	7:15	9:45	6:10	1:50	10:21	7:45
4:29	2:45	4:48	10:17	11:08	9:25	7:20	9:50	6:15	1:55	10:28	7:50
—	—	—	10:31	11:18	9:30	7:25	9:55	6:20	2:00	10:35	7:55
4:45	—	—	10:39	11:25	9:35	7:30	10:00	6:25	2:05	10:42	8:00
4:52	—	—	10:47	11:32	9:40	7:35	10:07	6:30	2:10	10:49	8:05
—	—	—	11:00	11:43	9:45	7:40	10:14	6:35	2:15	10:56	8:10
5:10	—	—	11:11	11:52	9:50	7:45	10:21	6:40	2:20	11:03	8:15
—	—	—	11:23	12:02	9:55	7:50	10:28	6:45	2:25	11:10	8:20
—	—	—	11:37	12:14	10:00	7:55	10:35	6:50	2:30	11:17	8:25
—	—	—	11:45	12:23	10:05	8:00	10:42	6:55	2:35	11:24	8:30
5:42	3:51	5:54	12:01	12:34	10:10	8:05	10:49	7:00	2:40	11:31	8:35
5:47	3:58	5:59	12:35	4:55	10:15	8:10	10:56	7:05	2:45	11:38	8:40
—	—	—	—	1:08	10:20	8:15	11:03	7:10	2:50	11:45	8:45
—	—	—	—	1:17	10:25	8:20	11:10	7:15	2:55	11:52	8:50
—	—	—	—	1:32	10:30	8:25	11:17	7:20	3:00	11:59	8:55
6:41	4:52	6:53	2:03	6:13	10:35	8:30	11:24	7:25	3:05	12:06	9:00
—	—	—	—	6:30	10:40	8:35	11:31	7:30	3:10	12:13	9:05
7:02	—	—	2:39	6:43	10:45	8:40	11:38	7:35	3:15	12:20	9:10
7:15	—	—	3:07	7:04	10:50	8:45	11:45	7:40	3:20	12:27	9:15
—	—	—	3:23	7:15	10:55	8:50	11:52	7:45	3:25	12:34	9:20
7:43	5:43	7:54	3:44	8:05	11:00	8:55	12:00	7:50	3:30	12:41	9:25
8:11	6:08	8:19	4:21	8:59	11:05	9:00	12:07	7:55	3:35	12:48	9:30
8:47	6:46	9:03	5:36	9:56	11:10	9:05	12:14	8:00	3:40	12:55	9:35
9:10	7:10	9:25	6:15	10:25	11:15	9:10	12:21	8:05	3:45	13:02	9:40

*) Se ustavi samo od 1. junija do 31. avgusta.

Vozni red državne železnice.

Osobni vlaki					Postaje	Osobni vlaki								
zjtr.	zjtr.	opd.	pop. dne	zveč.		zjtr.	zjtr.	opd.	pop. dne	zveč.				
5:21	7:05	11:44	3:58	3:15	10:22	12:21	o. Ljubljana j. k. p.	3:22	7:12	11:10	4:29	9:22	10:22	8:22
5:41	7:08	11:47	4:01	3:18	10:23	12:21	p. Ljubljana d. k. p.	3:23	7:09	11:07	4:26	9:22	10:22	8:22
5:51	7:13	11:51	4:05	3:20	10:24	12:21	o. Ljubljana j. k. p.	3:24	7:04	11:05	4:21	9:22	10:22	8:22
5:53	7:22	11:59	4:14	3:29	10:24	12:21	p. Ljubljana d. k. p.	3:25	7:04	11:05	4:21	9:22	10:22	8:22
5:55	7:33	12:08	4:24	3:40	10:24	12:21	o. Ljubljana j. k. p.	3:26	6:57	10:58	4:14	9:22	10:22	8:22
5:57	7:47	12:22	4:38	3:57	10:24	12:21	p. Ljubljana d. k. p.	3:27	6:49	10:50	4:06	9:22	10:22	8:22
5:58	8:04	12:38	4:54	4:14	10:24	12:21	o. Ljubljana j. k. p.	3:28	6:38	10:39	3:54	9:22	10:22	8:22
—	8:09	12:43	4:59	4:20	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:29	6:26	10:27	3:40	9:22	10:22	8:22
6:07	8:26	12:58	5:14	4:31	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:30	6:19	10:21	3:30	9:22	10:22	8:22
—	8:31	1:05	5:19	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:31	6:09	10:11	3:20	9:22	10:22	8:22
6:22	8:43	1:16	5:32	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:32	6:02	10:06	3:14	9:22	10:22	8:22
6:29	8:54	1:27	5:44	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:33	5:52	9:57	3:05	9:22	10:22	8:22
6:38	9:04	1:36	5:55	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:34	5:41	9:51	2:59	9:22	10:22	8:22
6:46	9:13	1:44	6:04	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:35	5:32	9:39	2:41	9:22	10:22	8:22
6:55	9:25	1:54	6:11	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:36	5:23	9:33	2:35	9:22	10:22	8:22
7:00	9:30	1:59	6:18	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:37	5:14	9:27	2:29	9:22	10:22	8:22
7:11	9:43	2:13	6:32	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:38	5:05	9:19	2:20	9:22	10:22	8:22
7:21	10:05	2:35	6:52	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:39	4:52	9:10	2:12	9:22	10:22	8:22
7:31	10:17	2:47	7:02	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:40	4:42	9:03	2:03	9:22	10:22	8:22
7:43	10:30	3:00	7:15	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:41	4:32	8:53	1:53	9:22	10:22	8:22
7:56	11:45	4:28	8:22	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:42	4:22	8:43	1:43	9:22	10:22	8:22
—	1:47	6:22	11:24	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:43	—	8:36	1:36	9:22	10:22	8:22
—	*9:42	*4:32	11:38	—	—	—	o. Ljubljana j. k. p.	3:44	—	8:26	1:26	9:22	10:22	8:22
—	9:00	6:30	3:54	—	—	—	p. Ljubljana d. k. p.	3:45	—	8:16	1:16	9:22	10:22	8:22

† Vozi ob nedeljah in praznikih od 1. junija do 10. septembra.

* Od Beljaka do sv. Mihaela je brzovlak.

Ljubljana-Kamnik.

Osobni vlaki				Postaje	Osobni vlaki			
zjtr.	pop.	zveč.	zv.*		zjtr.	pop.	zveč.	zv.*
7:29	2:05	7:10	10:42	o. Ljubljana . . . p.	6:49	10:59	6:12	9:22
7:41	2:18	7:22	10:52	o. Ljubljana . . . p.	6:56	10:46	5:57	9:22
7:44	2:21	7:25	11:05	o. Ljubljana . . . p.	6:52	10:42	5:53	9:22
8:05	2:42	7:42	11:20	o. Ljubljana . . . p.	6:12	10:22	5:33	9:22
8:15	2:50	7:52	11:21	o. Ljubljana . . . p.	6:05	10:15	5:26	9:22
8:23	3:00	8:02	11:22	o. Ljubljana . . . p.	5:52	10:05	5:15	9:22
8:28	3:05	8:07	11:24	o. Ljubljana . . . p.	5:42	9:59	5:08	9:22
8:42	3:19	8:20	11:24	o. Ljubljana . . . p.	5:32	9:48	4:55	9:22

* Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Ljubljana-Novomesto-Straža-Toplice.

Osobni vlaki				Postaje	Osobni vlaki			
zjtr.	pop.	zveč.	zv.*		zjtr.	pop.	zveč.	zv.*
7:17	1:05	7:22	—	o. Ljubljana j. k. p.	8:44	2:32	8:22	
7:28	1:16	7:32	—	o. Ljubljana dol. kol.	8:54	2:22	8:22	
7:39	1:27	7:40	—	o. Ljubljana (post.)	9:02	2:10	8:22	
7:46	1:34	7:47	—	o. Ljubljana (post.)	9:10	2:01	8:22	
8:01	1:49	7:52	—	o. Ljubljana (post.)	9:18	1:50	8:22	
8:09	1:57	8:00	—	o. Ljubljana (post.)	9:26	1:40	8:22	
8:17	2:05	8:08	—	o. Ljubljana (post.)	9:34	1:29	8:22	
8:30	2:18	8:21	—	o. Ljubljana (post.)	9:42	1:18	8:22	
8:41	2:29	8:32	—	o. Ljubljana (post.)	9:50	1:07	8:22	
8:55	2:43	8:45	—	o. Ljubljana (post.)	9:58	0:56	8:22	
9:04	2:52	8:54	—	o. Ljubljana (post.)	10:06	0:45	8:22	
9:09	2:57	9:00	—	o. Ljubljana (post.)	10:14	0:34	8:22	
9:22	3:10	9:12	—	o. Ljubljana (post.)	10:22	0:23	8:22	
9:30	3:18	9:21	—	o. Ljubljana (post.)	10:30	0:12	8:22	
9:44	3:32	9:35	—	o. Ljubljana (post.)	10:38	0:01	8:22	
9:50	3:38	9:41	—	o. Ljubljana (post.)	10:46	—	8:22	
10:03	3:51	9:54	—	o. Ljubljana (post.)	10:54	—	8:22	
10:23	4:11	10:14	—	o. Ljubljana (post.)	11:02	—	8:22	
10:31	4:25	10:17	—	o. Ljubljana (post.)	11:10	—	8:22	
10:49	4:43	10:22	—	o. Ljubljana (post.)	11:18	—	8:22	

Ljubljana-Vrhnika.

Mešane			Postaje	Mešane		
zjtr.	pop.	zveč.		zjtr.	pop.	zveč.
7:29	1:10	8:15	o. Ljubljana . . . p.	6:34	11:00	7:22
7:46	1:27	8:22	o. Ljubljana . . . p.	6:18	10:44	7:14
8:01	1:42	8:31	o. Ljubljana . . . p.	6:03	10:29	7:08
8:13	1:54	8:42	o. Ljubljana . . . p.	5:51	10:17	7:01
8:23	2:04	8:52	o. Ljubljana . . . p.	5:42	10:06	6:52

Išče se v najem 1883 5-4
restavracija
all gostilna
 v kakem večjem kraju na Gorenjskem.
 Ponudbe sprejema uprav. „Slovenca“.

Nepopačeno, snažno, zdravo in dvakrat na dan

sveže mleko

katero so dosedanja odjemalci priznali kot najboljše, dalje

sladko smetano

(Schlagrahm) in za kavo,